Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг бош нашри

РЎЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 113 (20. 980) 1991 йил 14 июнь, жума ● Рўзнома йилига 256 марта чиқади. ● Баҳоси 8 тийин.

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг бешинчи сессияси

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг мажлиси тўғрисида АХБОРОТ

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг бешинчи сессияси 13 июнь куни Тошкентда ўз ишини давом эттирди.

Мажлисни Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси Ш. М. Йўлдошев бошқарди.

Сессия ишида Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби И. А. Каримов қатнашди.

Депутатлар кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишни давом эттирдилар. Қонунчилик, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот масалалари комитетининг раиси Э. Ҳ. Халилов Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши иш тартибининг лойиҳаси тўғрисида маъруза қилди.

Ҳар томонлама муҳокамадан сўнг иш тартиби қабул қилинди.

Ўзбекистон ССР вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов «Мустақил давлатлар Иттифоқи тўғрисида»ги шартнома лойиҳаси ҳақида маъруза қилди.

Маърузани муҳокама қилишда халқ депутатлари Д. Н. Шамшетов, Э. Т. Шайхов, М. Т. Зоҳидов, Х. З. Низомитдинов, Т. Ш. Ширинқулов, Ф. Омонов, Н. Ю. Тўраев, М. Р. Раҳмонов, Т. Ҳошимов, Б. К. Нурметов, Ш. Мирзаев, А. Турдиқулов қатнашдилар.

Олий Кенгаш шу масала юзасидан қарор қабул қилди, Иттифоқ шартномасини имзолаш учун делегация таркибини тасдиқлади.

Сўнгра депутатлар «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси билан Қирғизистон Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида»ги ҳамда «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси билан Туркманистон Совет Социалистик Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида»ги шартномаларни ратификация қилиш ҳақидаги масалани кўриб чиқдилар. Шу масала юзасидан Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков ахборот берди.

Мазкур масала юзасидан Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов нутқ сўзлади.

Халқ депутатлари ҳар икки шартномани ратификация қилдилар.

Депутатлар Ўзбекистон ССР ҳукуматининг шу йил баҳорда республикада юз берган табиий офат оқибатларини тугатиш юзасидан кўраётган чора-тадбирлари тўғрисида И. Ҳ. Жўрабеков ахборотини маълумот учун қабул қилдилар.

Депутатлар «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни лойиҳасини муҳокама қилдилар. Ошкоралик масалалари комитетининг раиси Э. Воҳидов маъруза қилди.

Лойиҳани муҳокама қилишда халқ депутатлари Р. Раҳмонов, Н. Саъдуллаев, М. А. Ибодуллаев, С. Мадаминов (Муҳаммад Солиҳ), Э. Ҳакимов, С. И. Зинин, К. Тўйчиев, М. Р. Отақулова, Т. Йўлдошев, Н. Н. Ёқубов, И. Файзуллаев, Д. Т. Раҳматова, Ўзбекистон ССР прокурори Б. М. Мустафоев қатнашдилар.

Депутатлар Ошкоралик масалалари комитетига айтилган таклифлар ва мулоҳазаларни ҳисобга олиб, лойиҳани пухталаштириш ҳамда уни овозга қўйиш учун тақдим этишни топширдилар.

Миллатлараро муносабатлар, тил ва маданият масалалари комитетининг раиси П. Қ. Қодиров «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни лойиҳаси ҳақида маъруза қилди.

Маърузани муҳокама қилишда халқ депутатлари Б. Ж. Ҳакимов, И. Юсупов, Ҳ. Қ. Эшонқулов қатнашдилар.

Муҳокама қилинаётган масалага доир музокараларни давом эттиришга қарор қилинди.

Сессия ўз ишини давом эттиради.

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг бешинчи сессиясида.

В. МОЛГАЧЁВ олган суратлар.

● *Долзарб мавзуда суҳбат*

БИЗНИ БЕЗОВТА ҚИЛАЁТГАН ЎЙЛАР

Тошкентда ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгашининг бешинчи сессияси ўз ишини давом эттирмоқда. «Совет Ўзбекистони» мухбири Машкура МИРЗАМУҲАМЕДОВА жумҳурият халқ депутатларига мурожаат қилиб, сессия кун тартибига киритилган масалалар юзасидан фикр-мулоҳазаларини сўради.

ИТТИФОҚ ШАРТНОМАСИ ТАРАФДОРИМАН

Фотима РАЖАБОВА,

Элликқалъа район марказий касалхонаси кардиолог-врачи.

— Мени қизиқтираётган асосий масалалардан бири Иттифоқ шартномасидир. Чунки бизнинг келгусидаги сиёсий-иқтисодий тараққиётимиз кўпроқ шунга боғлиқ, деб ўйлайман. Биз Иттифоққа жумҳуриятимиз президенти И. А. Каримов таъкидлаганидек, суверен жумҳурият бўлиб эмас, балки суверен давлат сифатида кирсак мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Бизнинг районимиз меҳнаткашларининг шу кунги аҳволи ҳақида гап кетадиган бўлса, бу ҳусусда мақтов гап айтиш қийин. Чунки аҳолини кундалик озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш яхши йўлга қўйилган эмас. Қишлоқ жойларида талон бўйича ҳам гўшт берилмайди. Сарёғ ҳам доимо топилавермайди.

Бу йилги табиий офатлар қишлоқ хўжалигига катта зарар етказди. Мевалар тўкилиб кетди. Бозорда нарх-наво ниҳоятда баланд. Натижада халқнинг турмуш даражаси тобора пасайиб кетяпти. Сайловчилар шу маҳсулотлар арзон бўлишини сабрсизлик билан кутишяпти. Бир томондан улар ҳам Иттифоқ шартномасига катта умид боғлашяпти. Кези келганда яна бир нарсани очиқ айтишга тўғри келади. Бизнинг минтақамизда экология ниҳоятда бузилганлиги халқ саломатлигига катта путур етказяпти. Оналар ва болаларда камқонлик хасталиги кўпайяпти. 15 ёшдан 49 ёшгача бўлган аёллар, яъни бола туғиш ёшидагилар диспансер кўригидан ўтказилмоқда. Бу кўрик натижасида аёлларнинг ҳар юз нафаридан 90 нафарида, ҳатто турмушга чиқмаган қизларда ҳам камқонлик касаллиги борлиги маълум бўлди. Бу шуни кўрсатадики, улар оқсил моддаларига бой озиқ-овқатларни етарли истеъмол қилмаётирлар.

Биз қимматбаҳо кийим-кечак киймасак ҳам майли, бироқ оқсилга бой, сервитамин озиқ-овқат маҳсулотлари етарли бўлишини истаймиз. Шунинг учун қўшни жумҳуриятлар ўзаро иқтисодий, маданий алоқаларни ривожлантириш тўғрисида ўзаро ҳамкор бўлсалар бу соҳада аҳвол яхшиланган бўлур эди. Куни кеча Туркманистон ва Қирғизистон билан Ўзбекистон ўртасидаги шартномалар ратификация қилинганлиги мени беҳад қувонтирди. Бу бизга ҳар томонлама фойда келтиради, деган умиддаман.

Депутат сифатида мени ташвишга солган нарсалардан бири чакана нархларнинг оширилганидир. Болалар кийим-кечакларининг баҳоси кескин кўтарилиши айниқса оналаримизни анчагина ўйлатаётганлигини яшириб ўтирмайман. Кўп болали оилаларга тўланаётган компенсация ҳам бундай баланд нархни қоплай олмайди. Ойликни оширишдан эса ҳеч қандай дарак йўқ. Албатта ҳар бир киши келажакка умид билан боқиши керак. Қийинчиликлар орқада қолиб, хушнуд кунлар келишига ишончим комил.

●

МАҲСУЛОТ ХАРИД НАРХИ ОШИШИ КЕРАК

Қодир ОЛЛОБЕРГАНОВ,

Боғот район «Боғот» давлат хўжалиги пахтачилик ва шоличилик бригадаси бошлиғи,СССР Давлат мукофоти лауреати.

Биз Туркманистон билан ён қўшнимиз. Ота-боболаримиз бир-бирлари билан қариндош-уруғ, қуда-қудағай бўлиб аҳил яшашган. Узоқ йиллар мобайнида ўзаро савдо-сотиқ, маданий алоқалар қилганмиз. Айниқса, Тошовуз области бизга жуда яқин. Туркманистон билан Ўзбекистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома ратификация қилиниши бизнинг қўшничилик алоқаларимизнинг янада ривожланишига катта ёрдам беради.

Хўжалигимиз кўп тармоқли. У 3 минг гектар экин майдонига эга. Бригадамизда эса 500 гектар экин майдони бор. 200 гектарига пахта экканмиз. Гектаридан 34 центнер ҳосил олиш ниятидамиз. 210 гектарга шоли экдик, 60 гектарга эса беда. 6 гектар боғимиз бор. У ерда узум-олма, ўрик, шафтоли каби мевали дарахтлар мавжуд. Бу йилги иқтисодиёт қийинчиликларини назарда тутиб, 26 гектар ерга буғдой сепдик. Яқин кунларда етилган олтин бошоқлар ўриб олинади. Унинг ўрнига силосбоп маккажўхори экамиз. Ўтган йили хўжалигимиз 1 миллион сўм даромад қилди. Бу йил эса 1 миллион 800 минг сўм даромад олиш кўзда тутилган.

Сессияда давлатга бериладиган маҳсулотнинг харид нархини ошириш масаласини қўймоқчиман. Бўлмаса ҳозирги чакана нархлар ниҳоятда ошган бир шароитда аҳолининг турмуш даражаси янада пасайиб кетади. Арғамчига қил қувват деганларидек, қишлоқ хўжалик маҳсулоти харид нархи ошиши меҳнаткашлар турмуш даражасини бирмунча барқарорлаштириб туришга ёрдам берган бўлар эди.

●

ҚАДРИЯТЛАРИМИЗНИ ТИКЛАЙЛИК

Муродилла САИДОВ,
Усмон Юсупов районидаги Ульянов номли давлат хўжалиги директори.

Бу сессиядан жуда кўп нарса кутяпман. Республикамиз суверен давлат бўлиши тарафдориман. Чет эллар билан бевосита алоқа қилсак мақсадга мувофиқ бўлур эди. Маҳсулотимизнинг камида 20-25 фоизини ва режадан ташқари маҳсулотни ўзимиз сотиш имкониятига эга бўлсак нур устига аъло нур бўлур эди. Бу билан биз ик-

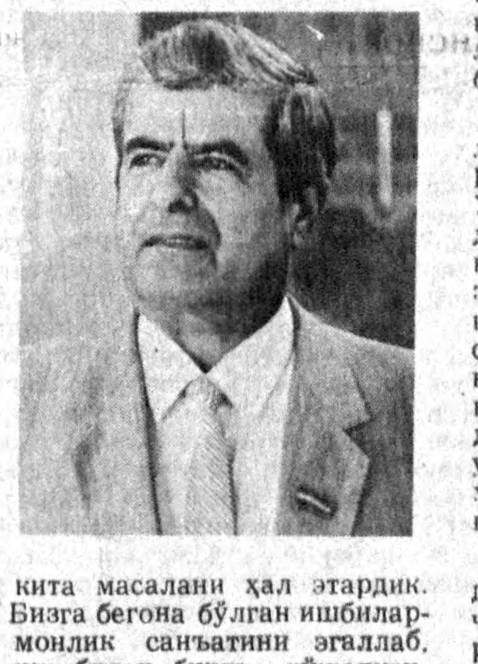

кита масалани ҳал этардик. Бизга бегона бўлган ишбилармонлик санъатини эгаллаб, шу билан бирга хўжалигимиздаги аҳолини иш билан таъминлаш муаммосини ҳал этардик. Бизнинг районимиз ҳудудидаги хотин-қизларнинг кўпчилиги ижтимоий фойдали меҳнатдан четда қолмоқдалар. Ишга яроқли 6,5 минг аҳолининг 3 минг 300 нафарга яқини хотин-қизлардир. Шунинг учун майда корхоналар ташкил этсак, уларни иш билан таъминлаш ҳам ҳал бўларди.

Сессия кун тартибига қўйилган виждон эркинлиги жиддий масалалардан бири. Биз кўп йиллар мобайнида ўзлигимизни унутдик. Биз бой маданиятга эга бўлган халқмиз. Шу масалани тўғри таҳлил қилсак, келажакда ўз қадриятларимизни тикласак ва ўтмиш тарихимизни, маданиятимизни ўрганиш имкониятига эга бўлсак, кўп нарсадан ютган бўлур эдик.

Қишлоғимизда ўзига хос маданиятга эга бўлган араблар яшайди. Уларнинг тарихий илдизи узоқ-узоқларга бориб тақалади. Араблар ўз миллий тиллари, урф-одатларини сақлаб қолишган. Ўзим ҳам шу миллатга мансубман. Қишлоғимизда миллий маданий марказ тузганмиз. Шу марказ орқали араб мамлакатлари билан дўстлик, ҳамкорлик алоқаларини ривожлантирсак деган умидимиз бор.

Ҳозирги кунда араб нақшларида гиламлар тўқишяпти. Каштачилик цехлари очилди. Уларни кенгайтириш ниятидамиз. Ана шу маҳсулотларни четга чиқариш эзгу орзуйимиз. Сессияда «Ўзбекистон ССРда ташқи иқтисодий фаолият тўғрисида»ги қонун лойиҳаси муҳокамага қўйилганлиги мени қувонтирди. Бу бизнинг юқоридаги уринишларимиз қонун билан мустаҳкамланишига умид бағишлайди.

Хўжалик раҳбари сифатида бир масалани кўтармоқчиман. Бу йилги об-ҳаво шароити жуда кўп қийинчиликларни келтириб чиқарди. Пахта ва бошқа экинлар қаттиқ зарарланди. Ғўза ривожланиши ўн-ўн беш кун орқада қолди. Ғўза ривожи учун керакли фойдали ҳарорат етарли эмас. Шунинг учун ғўзани сунъий ривожлантириш тадбирларини кўришимиз керак. Айниқса трактор ёрдамида культивацияни 2-3 марта ўтказишга тўғри келади. Агротехника тадбирларини тез ва сифатли амалга оширишга бутун қалб қўримиз ва имкониятларимизни сафарбар этишимиз лозим.

«Ўзбекистон ССРда ташқи иқтисодий фаолият тўғрисида»ги қонун ўз вақтида қабул қилиняпти, деб ҳисоблайман. Чунки бундан буён биз хомашё базасигина бўлиб қола олмаймиз. Бундан кейинги тараққиётимизда чет эллар билан ҳамкорликни кенг ривожлантириш, зарур жойда улардан ўрганиш катта аҳамият касб этади.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎРТОҚ А. МУТАЛОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ЭТИБ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Президентининг тақдимномасини қараб чиқиб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

Ўртоқ Абдулҳошим Муталов Ўзбекистон ССР Дон маҳсулотлари вазири вазифасидан озод қилиниб, Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари этиб тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. БУГРОВ.

Тошкент шаҳри, 1991 йил 12 июнь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎРТОҚ А. Ш. ҲАБИБУЛЛАЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИНИНГ РАИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Президентининг тақдимномасини қараб чиқиб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

Ўртоқ Асхат Шарипович Ҳабибуллаев Ўзбекистон ССР Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг раиси этиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. БУГРОВ.

Тошкент шаҳри, 1991 йил 12 июнь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎРТОҚ А. С. МОРГАСОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ХАВФСИЗЛИГИ ҚЎМИТАСИНИНГ РАИСИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

Ўртоқ Анатолий Сергеевич Моргасов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги қўмитасининг раиси вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. БУГРОВ.

Тошкент шаҳри, 1991 йил 12 июнь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎРТОҚ Ғ. АЛИЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ХАВФСИЗЛИГИ ҚЎМИТАСИНИНГ РАИСИ ЭТИБ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Президентининг тақдимномасини қараб чиқиб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

Ўртоқ Ғулом Алиев Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги қўмитасининг раиси этиб тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. БУГРОВ.

Тошкент шаҳри, 1991 йил 12 июнь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ҲАКАМЛИГИНИНГ ИДОРАЛАРИНИ ҚАЙТА ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Давлат ҳакамлиги Ўзбекистон ССРнинг Олий ҳакамлик судига, вилоятларнинг давлат ҳакамликлари тегишлича областларнинг ҳакамлик судларига айлантирилсин.

Қорақалпоғистон МССР Олий Кенгашига Қорақалпоғистон МССР Давлат ҳакамлигини Қорақалпоғистон МССР ҳакамлик судига айлантириш тўғрисидаги масалани қараб чиқиш тавсия этилсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон ССР Олий ҳакамлик суди республика ҳакамлик судларига раҳбарлик қилади, уларнинг маблағ, моддий-техника ва ўзга таъминоти масалаларини ҳал этади.

3. Ўзбекистон ССР Олий ҳакамлик суди раисининг ўринбосарларини, вилоят ҳакамлик судларининг раисларини Ўзбекистон ССР Олий ҳакамлик суди раисининг тақдимномасига биноан Ўзбекистон ССР Президенти тайинлайди.

Қорақалпоғистон МССР ҳакамлик судининг раисини Ўзбекистон ССР Президенти билан келишган ҳолда Ўзбекистон ССР Олий ҳакамлик судининг раиси киритган тақдимномага биноан Қорақалпоғистон МССР Олий Кенгаши сайлайди.

Ўзбекистон ССР Олий ҳакамлик судларининг ҳакамларини, вилоят ҳакамлик

(Давоми иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎРТОҚ Р. А. ХАЧАТУРОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ ҲАКАМЛИК СУДИНИНГ РАИСИ ЭТИБ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Президентининг тақдимномасини қараб чиқиб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Бош давлат ҳаками ўртоқ Роберт Альбертович Хачатуров Ўзбекистон ССР Олий ҳакамлик судининг раиси этиб сайлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. БУГРОВ.

Тошкент шаҳри, 1991 йил 12 июнь.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎРТОҚ У. Қ. МИНГБОЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СУДИНИНГ РАИСИ ЭТИБ САЙЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Президентининг тақдимномасини қараб чиқиб, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

Ўртоқ Убайдулло Қурбонович Мингбоев Тошкент шаҳар судининг раиси вазифасидан озод қилиниб, Ўзбекистон ССР Олий судининг раиси этиб сайлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раиси Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри, 1991 йил 12 июнь.

• Партия турмуши: мафкура ва ҳаёт

ОДАМЛАР ОРАСИДА БЎЛАЙЛИК

ЁКИ БЎКА РАЙОН ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА ҒОЯВИЙ-СИЁСИЙ ИШЛАР ҚАНДАЙ ЙЎЛГА ҚЎЙИЛГАН?

Мамлакатда иқтисодий ва сиёсий танглик вужудга келган бир пайтда жумҳуриятимиз вилоят, районлари ҳам унинг таъсир доирасидан четда қолмаслиги табиий бир ҳол. Чунки Иттифоқдаги жумҳуриятларнинг ўзаро иқтисодий, маданий, сиёсий соғлом алоқаларисиз бутун жамиятнинг ҳам моддий-маънавий аҳволини соғломлаштириб бўлмайди. Айни кунда бундай алоқаларни мустаҳкам йўлга қўйиш имкони бўлмаётганлиги ҳам ҳеч кимга сир эмас. Хўш, шундай бир қийин шароитда партия ташкилотлари нима қилишлари керак? Улар омма билан қандай иш олиб боришлари лозим? Ахир илгари уларнинг мавқелари кучли эди-ку!

Аввало шуни таъкидлаш керакки, ҳар қандай ғоявий, сиёсий-тарбиявий иш, у қандай услуб ва шаклда бўлмасин, вилоят ёки район ижтимоий-иқтисодий ривожланишини тезлаштириш вазифалари билан боғлаб олиб борилмас экан, кутилган натижаларни бермайди. Ўтган йил якунларида ҳам Тошкент вилояти партия ташкилотларида шундай қусур яққол кўзга ташланди. Вилоят кўпгина иқтисодий кўрсаткичлар бўйича белгиланган режаларни бажаролмади. Қанчалик аламли ва афсусланарли бўлмасин, Бўка ва Паркентда фожиали воқеалар содир бўлди. Ангренда савдо кооперативининг ноқонуний фаолияти билан боғлиқ жанжал юз берди. Буларнинг ҳаммаси жойлардаги партия ташкилотларининг ўз мавқеларини бой бериб қўяётганликлари, улар фаолиятининг сиёсий-мафкуравий йўналишида эса гап кўп-у, амалий иш камайиб кетаётганидан далолат беради.

Айниқса, турли партиялар, жамоат ташкилотлари тузишга уринилаётган, демократия ва ошкоралик туфайли бунга имконият ҳам яратилаётган ҳозирги даврда жамиятни янги сифат даражасига олиб чиқишда Коммунистик партия яна асосий ва етакчи куч бўлиб майдонга чиқиши лозимлигини ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Бу қийин ва мураккаб ишнинг бошида бутун масъулиятни ўз зиммасига олган партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари туриши қайта қуриш талабидир.

Биз Бўка район партия қўмитаси ва бир қанча бошланғич партия ташкилотларида бўлиб, ана шу талаблар қандай бажарилаётгани билан танишдик. Аввало райкомнинг биринчи котиби Қ. Элчибоев билан суҳбатда бўлдик. У райондаги 27 нафар ногиронга райком аъзолари бириктиб қўйилгани, уларнинг иссиқ-совуғидан хабар олиб турилгани, вақти-вақти билан оқсоқоллар чақирилиб, улар билан маънавий, тарбиявий масалаларда маслаҳатлашиб олинаётгани ҳақида гапирди. Шуларга қарамасдан ёшлар билан ишлаш ҳамон қониқарли эмаслигини таъкидлади. Шу билан райкомнинг мафкуравий фаолиятига баҳо бергандай бўлди..

Район партия қўмитаси мафкура бўлими мудири Усмонжон Жўраевдан ўтган йилги мафкуравий иш режаси қандай бажарилганлигини сўраганимизда, у партия қўмитаси пленуми ва бюро мажлисига қўйилган масалалар рўйхатини тақдим этди. Унда жами бешта масала бўлиб, шулардан учтаси соф мафкуравий ишга доир эди. Шулардан бири — «Мичурин номли жамоа хўжалиги партия ташкилотининг «Ўзбекистон Компартияси XXII съезди қарорлари асосида меҳнаткашларнинг сиёсий фаоллигини ошириш юзасидан олиб бораётган мафкуравий ва сиёсий-тарбиявий ишлари аҳволи тўғрисида» бюро мажлиси кўриб чиққан масаладир. Жамоа хўжалигида 12 кишидан иборат «Тарғибот-ташвиқот гуруҳи» тузилгани диққатга сазовор. Бироқ бюрода унинг фаолияти чуқур таҳлил қилинмайди, вазифалари аниқ-равшан қилиб қўйилмайди. Бюро мажлиси учун тайёрланган маълумотноманинг асосий қисми хўжалик тўғрисидаги мақтовлардан иборат. Агар аҳвол ҳақиқатан ҳам намунали бўлса, у ҳолда бундай фойдали тажрибани оммалаштириш масаласи кун тартибига қўйилиши мақсадга мувофиқ эди. Лекин маълумотнома ва бюро қарорида бу ҳақда сукут сақланади. Аслида **«маданий оқартув муассасалари — клуб, кутубхонадан етарли фойдаланилмаётган, бошланғич «Билим» жамияти лекторлари ўқиган лекциялар қайд қилинмаётган, партия сиёсий ўқуви машғулотларида меҳнаткашлар томонидан маъмурият ва партия ташкилоти номига билдирилган эътироз, таклиф-истаклар ҳисобга олинмаётган, коммунистларнинг сиёсий савиясини ошириш юзасидан улар билан якка тартибда суҳбатлар ўтказилмаётган»** экан, унда хўжаликдаги мафкура ишларини қандай қилиб қониқарли деб баҳолаш мумкин?!

Биз райком бюросининг ўтган йил 20 сентябрида қабул қилинган ушбу қарори қай тарзда бажарилаётгани билан яқиндан танишиш мақсадида хўжаликка бордик. Партком аъзоси И. Аширбоев 70 нафар аъзоси бўлган бошланғич партия ташкилотига яқинда котиб этиб сайлангани ва шу сабабли коммунистлар фаолияти билан ҳали чуқур таниш эмаслигини айтди. Биз унга илгари партия комитети аъзоси бўлганлигини, айни пайтда жамоа фаолияти учун ҳам масъуллигини эслатдик. Шундан кейин у бизни партия ҳужжатлари билан таништира бошлади. Ҳужжатлар жуда пала-партиш эди. Улар орасига ҳатто жамоа хўжалиги раиси И. Ўсаровнинг бевосита ишлаб чиқаришга доир нутқ ва маърузалари ҳам аралашиб кетганди. Район партия қўмитаси бюросининг юқорида эслатилган қарорини бажариш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирларда эса вазифалар қўйилишида юзакилик, мавҳумлик, умумийлик кўзга ташланарди. Айтайлик, **«дала шийпонлари ва чорвачилик фермасига газета ва журналларни ўз вақтида етказиб бериш, колхозда лекция пропагандаси ишларини жонлантириш мақсадида колхоз бошланғич «Билим» жамияти лекторларининг жойларда лекциялар билан чиқишини таъминлаш»** ва ҳоказолар шулар жумласидандир. Қарор мустаҳкам назарий асосга қурилмаган ва унда аниқлик йўқ. Шундай экан, унинг ижроси ҳақида нима дейиш мумкин?! Фикримиз далили учун яна мисоллар келтирамиз: «Ташвиқот-тарғибот группаси» қоғозда бор-у, аммо унинг амалга ошираётган ишларидан ном-нишон йўқ. Ягона сиёсий кунларда, сиёсий ва иқтисодий ўқув машғулотларида коммунистлар томонидан тушган таклиф, истак, эътирозлар ҳеч қаерда қайд этилмаган ва уларнинг амалийлигини таъминлаш устида ҳеч ким бош қотирмаган. **«Спорт тўгаракларига, айниқса, хотин-қизларни жалб этиш»** қандай бораётгани хусусида савол берганимизда котиб жилмайишдан ўзини тиёлмади. Тўғрида, аслида шаҳар шароитида ҳам бу муаммо ҳал бўлмаётган экан, қишлоқда бунга журъат етишармиди?! Майли, биз бундай қарор қабул қилинишига қарши эмасмиз. Лекин бир овоздан қарор қабул қилингач, унинг ижроси устида ким жон куйдиради? Агар у шунчаки юқоридан келувчи вакилларга кўрсатиш учунгина қабул қилинадиган бўлса, у ҳолда бундай кўзбўямачиликнинг нима кераги бор?! Дарвоқе, иш ҳужжатларида бошланғич «Билим» жамияти аъзоларининг қачон ва қаерда, нима ҳақда лекция ўқиганликлари ҳам қайд қилинмаган. Демак, бундан чиқадиган хулоса шуки, жамоа хўжалиги партия ташкилоти район партия қўмитаси бюросининг ҳам, ўзи қабул қилган қарорларнинг ҳам ижросини таъминлашда масъулият сезмаётир.

Хўжалик идорасига кираверишда деворга илинган тахтадаги «Партия ташкилоти ва қўмитаси иш планлари» диққатингизни тортади. Лекин, афсуски, бу иш режалари 1987—1988 йилларда тузилган ва ўша йилларгагина хос бўлса-да, уни янгилаш ҳеч кимнинг хаёлига ҳам келмаган.

Давлат тили тўғрисидаги Қонун эса ҳали бу ерга умуман етиб келмаганга ўхшайди. Чунки қаерга қараманг, биронта ўзбек тилидаги ёзувга кўзингиз тушмайди. Барча ёзувлар фақат рус тилида битилган. Мавриди келганда шуни ҳам таъкидлаш лозим: район партия қўмиталарига барча ҳужжатлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасидан ўзбекча, вилоят партия қўмитасидан эса нуқул русча матнда юборилар экан. Бунга район партия қўмитасидагиларнинг ўзлари ҳам ҳайрон...

Тўғри, адолат юзасидан айтганда, Мичурин номли хўжалик иқтисодий жиҳатдан муайян силжишга эришмоқда. Замонавий мактаб, болалар боғчалари, профилакторий, уй-жойлар қурилишига анча-мунча маблағ сарфланяпти. Бу юмушларда бошланғич партия ташкилотининг ҳам муносиб улуши бор. Буни таъкидлаш керак. Лекин партия ташкилоти фаолиятида мустақил иш олиб бориш, масалалар ечимида ишбилармонлик ва дадиллик, коммунистларни партия съездлари қарорларидан, Устави ва Ҳаракат дастуридан келиб чиқадиган вазифаларни бажаришга йўналтириш, уларнинг билимлари, куч-ғайратларини бирлаштириш салоҳияти етишмаяпти. Партия қўмитасининг аъзолари ўз зиммаларидаги вазифалардан бехабарлар, улар партиявий ишни тамоман ўз ҳолига ташлаб қўйганлар. Биз хўжаликнинг 1-участка бошлиғи, партия қўмитаси аъзоси С. Қўшбоқов билан суҳбатлашганимизда, у ҳатто ўзи рўйхатда турган бошланғич ташкилотнинг мафкуравий фаолияти юзасидан райком бюроси қабул қилган қарорни ҳам билмай, қизарди...

Иккинчи жамоа хўжалиги — «Ленин йўли»га равона бўлдик. Дастлаб идора пештоқидаги «Озиқ-овқат программасини бажариш — умумхалқ иши», «Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси қарорлари—ҳаётга» каби шиорларни кўриб ажабландик. Халқимизнинг «Қиз кўрсанг аввал остонасини кўр, кейин ичкари кир», деган нақли хаёлимиздан ўтди. Партия ташкилоти котиби Р. Мирсаидов билан мулоқотимиз эса унинг партиявий ишда анча тажриба тўплаганини кўрсатиб турарди. Ўтган йили райком аппаратидан шу ерга ишга келган экан. У долзарб масалалар ва вазифалар кўламини яхши тушунарди. Иш ҳам шунга яраша бўлса керак, деган илинж кўнглимизни кўтарди. Партком хонасига киришимиз билан фикримиз ўзгарди. Саранжомлик бўлмаган жойда иш яхши юришмайди, деган гап бежиз айтилмаган бўлса керак. Китоб жавонидаги ранги сарғайиб кетган рўзнома ва жаридалар анчадан бери уларга қўл теккизилмаганидан далолат берарди.

— Рўзномалар тахламлари учун жой йўқ, — деди котиб ўзи тўқиган баҳонасидан ўзи хижолат бўлиб.

Катта хонада эса бунинг учун истаганча жой бор эди. Котибнинг 1991 йил учун тузган иш режаларининг бир қисми соф хўжалик ишлари билан боғлиқлиги кўриниб турарди. Суҳбатдан шу нарса аён бўлдики, сиёсий-тарбиявий ишлар 1-участка цех партия ташкилотида намунали йўлга қўйилган экан.

— Меҳнаткашларнинг моддий аҳволини мушкуллаштирадиган урф-одат, расмрусумларга қарши кураш, меҳнат интизомига қатъий риоя қилиш масалаларига алоҳида эътибор беряпмиз, — дейди цех партия ташкилоти котиби, бригада бошлиғи, собиқ байналмилалчи жангчи Абдураҳим Абдураззоқов. — Кейинги пайтда ўтказилган икки тўйда ортиқча харажатларга чек қўйилгани туфайли оила соҳибларининг ҳар бири 3 минг сўмга яқин маблағни тежаб қолдилар. Бундай фойдали тадбирларни оммалаштириш учун барча коммунист ва комсомоллар аҳоли ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб боряптилар. Мақсадимиз озгина амалий иш қилиб бўлса-да, одамларда партиянинг кичик бир бўғинига бўлган ишончни уйғотиш ва шу йўл билан ташкилотимиз мавқеини оширишдан иборатдир...

«Ленин йўли» жамоа хўжалиги бошланғич партия ташкилоти қарамоғида бешта цех партия ташкилоти бор. Лекин уларнинг ҳаммаси фаолиятидан ҳам юқоридагидек мисолларни келтириш қийин. Бундан хулоса шуки, қайси ташкилотга ишчан, ташаббускор ходим раҳбарлик қилар экан, ўша ерда сиёсий-тарбиявий, мафкуравий ишда сезиларли силжиш бўлиши аниқ.

Район партия қўмитаси бюросининг ўтган йил 25 январда қабул қилган: «Ленин йўли» жамоа хўжалиги бошланғич партия ташкилотининг меҳнаткашларга социал, маданий-маиший шарт-шароитларни яхшилаш соҳасида олиб бораётган ишлари тўғрисида»ги қарори ижроси ҳам ниҳоясига етказилмаган. Саккиз йилдан буён битмаган ҳаммом шу қарордан кейин ҳам фойдаланишга топширилмади. Пойабзал, радио-телевизор устахоналари қурилмади. Клуб ремонтига киришилмади.

Мазкур икки хўжалик партия ташкилоти фаолияти мисолидан шу нарсани пайқаб олиш қийин эмаски, район партия қўмитаси бошланғич партия ташкилотлари кучига яқиндан таянмаяпти. Улар орқали бутун мафкура ишларини қайта қуриш талабларига бўйсундиришда изчиллик етишмаяпти.

— Аппаратда фақат биргина йўриқчи билан кўп иш қилиш қийин, — дейди райком мафкура бўлими мудири Усмонжон Жўраев. — Бизнингча, шундай шароитда сиёсий-тарбиявий ишлар билан хўжаликлар раҳбарлари ҳам шуғулланишлари керак. Негаки, бундан улар ҳам, бутун жамоа ҳам манфаатдор. Аслида эса раҳбарлар фақатгина хўжалик ишлари билан банд бўлиб қолмоқдалар...

Бу гапда ҳам жон бор. Район партия қўмиталари ҳам аппарат тенг ярмига қисқарган бир шароитда ишлаш тажрибаси, кўникмаларини ололганларича йўқ. Бироқ райком қошида тузилган мафкура комиссияси, сайлаб қўйиладиган партия органлари аъзолари, фаоллар, тарғиботчилар орқали ҳам кўп иш қилиниши мумкин эди.

— Ўтган йилнинг ноябрь ойида Марказий Комитетнинг Бухоро ва Тошкент вилоят партия ташкилотларига оид маълум қарори қабул қилинганидан кейин аҳвол деярли ўзгармади, — деб таъкидлади Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби И. А. Каримов Марказий Комитетнинг яқинда бўлиб ўтган пленумида қилган маърузасида. — ...Тошкент вилоят партия комитети ва бошқа партия комитетлари ташкилий карахтликдан дадилроқ уйғонишлари, фаолларга, коммунистларга, қуйи партия бўғинларига таянган ҳолда тўла куч билан ишлашлари зарур...

Тошкент вилоят партия ташкилоти ҳам, унинг катта отрядларидан бири — Бўка район партия ташкилоти ҳам бу аччиқ танқиддан, адолатли баҳодан имкони борича тезроқ тўғри хулоса чиқариб олишлари даркор. Гапнинг нафсиламбирини айтганда, райкомда ҳеч ким қўл қовуштириб ўтиргани ҳам йўқ. Бироқ қилинаётган ишлар кўлами ҳар бир қуйи партия ташкилотини ва улар орқали ҳар бир коммунистни қамраб ололмаяпти. Мафкуравий ишни, қолаверса, партиявий фаолиятни кучайтиришнинг энг яхши йўли эса фаолларга суяниш, кўпроқ одамлар орасида бўлиб, улар ташвиши, дарди билан яшаб, арз-ҳолини тинглаш ва шунга мувофиқ тарзда ҳаракат қилишдан иборатдир...

А. МАННОПОВ,
О. НАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ҲАКАМЛИГИНИНГ ИДОРАЛАРИНИ ҚАЙТА ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши биринчи бетда).

судлари раисларининг ўринбосарларини ва ҳакамларини Ўзбекистон ССР Олий ҳакамлик судининг раиси тайинлайди.

4. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ўртасидаги хўжалик низоларини Ўзбекистон ССР Олий ҳакамлик суди, Қорақалпоғистон МССР ҳакамлик суди ва вилоятларнинг ҳакамлик судлари ҳал этади.

Ҳакамлик судларининг низоларни ҳал этишга доир фаолиятига бирорта идора, ташкилот ёки мансабдор шахснинг аралашувига йўл қўйилмайди.

5. Ўзбекистон ССР Олий ҳакамлик судининг назорат тартибида қабул қилган қарори узил-кесил бўлиб, уни қайта кўриб чиқиш мумкин эмас.

6. Ўзбекистон ССР Олий ҳакамлик судига Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг қонунчилик, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартибот масалалари қўмитаси билан бирга Ўзбекистон ССР ҳакамлик судларини ташкил этиш, уларнинг ваколатлари ва фаолият кўрсатиш тартибини бошқариб турувчи қонун ҳужжатларининг лойиҳаларини тайёрлаш ва Ўзбекистон ССР Олий Кенгашига киритиш топширилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари
Б. БУГРОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 12 июнь.

● МЕРОСИМИЗ ДУРДОНАЛАРИ

ТЕҲРОНДАН ТОПИЛГАН «ЛУҒАТИ НАВОИЙ»

«Санглоҳ» («Тошлоқ») луғати муаллифи астрободлик Мирза Маҳдихон Алишер Навоий асарларидаги қийин сўзларга изоҳ берар экан, ўзидан аввал ўтган румлик (туркиялик) икки луғатчини қаламга олади. Улардан бири фанда «Абушқа» луғати муаллифи Мустафо бинни Содиқ эканлиги аниқ бўлса-да, иккинчи луғат ва луғатшунос исми номаълум бўлиб келар эди. Уни олимлар жаҳон қўлёзмалар хазинасидан кўп изладилар. Ушбу асарни топиш таниқли навоийшунос олима Суюма Ғаниевага насиб этган экан.

Олима Фирдавсий «Шоҳнома»сининг минг йиллик маъракаларида қатнашар экан, Теҳрон дорилфунуни марказий кутубхонаси билан танишиш имконига эга бўлди. Суюма опа бир мўъжаз қўлёзма бошидаги «Луғати Навоий» сўзларига кўзлари тушиб, юраклари ҳаприқиб кетди. Бу эллик йилдан бери қидирилаётган Алишер Навоий асарлари учун Туркияда тузилган ўзбекча-туркча луғат эди. С. Ғаниева маълум қийинчиликларга қарамай (ҳеч бир давлат ўз хазиналаридаги бир варақ қоғозни осонликча бермайди) ушбу луғат зераксини (фотонусхасини) Ватанимизга олиб қайтдилар. Қўлёзма яхши сақланган. Унинг биринчи ва иккинчи бетлари зарҳалланган. Асар 70 бетдан иборат бўлиб, ҳар бетида 15 сатр матн бор. Қўлёзма чиройли настаълиқ хатида битилган. Китоб охирида луғат муаллифининг исми-шарифи ва асар тугалланган йил аниқ кўрсатилган.

Ражаб ибн Муҳиб Али Шомлу, 1599 йил. Ушбу қомус Алишер Навоий асарлари учун махсус тузилган «Бадойиул — луғат (XV аср), «Абушқа» (XVI аср), «Санглоғ» (XVIII аср), «Китоби луғати атрокия» (XIX аср), «Хулосаи Аббосий» (XIX аср) луғатларининг олтинчиси ҳисобланади. Бу асарларда жами йигирма мингдан ортиқ туркий сўзларнинг турли асарларда қандай талаффуз қилинганлиги ва ёзилганлиги ҳақида ноёб маълумотлар сақланган. Ушбу луғатлар бир томондан эски ўзбек тилида «о» ҳарфи бўлмаганлигини исботлайдиган ҳужжат сифатида катта аҳамиятга эга. Иккинчидан, 1934 йил Тошкентда ўзбек орфографиясига бағишланган конференция «буйруғи» асосида тасдиқланган олти унли билан XV—XIX асрларда тўққиз унлида ижод этган Навоий, Бобур, Фурқат, Машрабнинг арузда ёзган ғазалларини текшириб бўлмаслигини кўрсатади.

Э. УМАРОВ.

ЯККАБОҒ АТЛАСИ

Яккабоғ райони саноат комбинати қошида қишлоқ жойларида ўнлаб филиаллар очилди. Улардан бири атлас тўқишга мослашган шойи цехидир. Дастлабки қадамлар чакки эмас. Бир сменада ҳар тўқувчи 11—12 погоң-метрдан атлас тўқишмоқда. Ҳозирча цехда 8 та станок мавжуд. Яқин кунларда уларнинг сонини 20 тага етказиш мўлжалланмоқда. Бу эса йил охиригача 100 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш имконини беради.

Комбинат очилганига бир йилча бўлди, холос. Лекин шу давр ичида комбинат ва унинг филиалларидаги ишчиларнинг сони беш бараварга ортди. Бу эса қишлоқ аҳолисини иш билан таъминлашга муносиб ҳисса бўлиб қўшилмоқда.

Суратда: тўқувчи Гуллола Рўзиева.

Ш. ШАРОПОВ олган сурат (ЎзТАГ).

● КИЧИК КОРХОНАЛАР

ҲАММАСИ ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Ҳозирги айни танглик пайтида озиқ-овқат масаласини ҳал қилишдан бирон корхона, бирон ташкилот четда қолиши мумкин эмас. Ҳар ким ўзига яраша, имкониятига қараб муносиб ҳиссасини қўшиши лозим.

Хўжайли райони кооператив тайёрлов-саноат «Коопзаготпром» савдоси жамоаси шундай корхоналардан бири бўлиб қолмоқда. Илгари бу корхона қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари тайёрлаш ва жўнатиш каби ишлар билан шуғулланар эди. Кейинги йиллардан бошлаб жамоа ўзи тайёрлаган маҳсулотларни қайта ишлаб чиқарадиган бўлди.

— Бизнинг корхонамиз 12 гектар майдонга жойлашган,— дейди ташкилот директори Ғайрат Сапоев. — Карам, помидор, бодринг ва бошқа сабзавотни тузлайдиган 2 та қурилма ишлаб турибди. Ҳар йили 20 тонна ва ундан кўпроқ миқдорда карам, помидор тузлаяпмиз. Тузланган маҳсулотларни касалхоналар, болалар боғча-яслилари, комбинатлари, мактаблар ва ўрта махсус ўқув юртлари ошхоналарига юбормоқдамиз. Ҳар сменада 2 тонна қовундан 600 килограмм қовун қоқи тайёрлайдиган цех ҳам мавжуд.

Корхонада маҳсулотларни қайта ишлаб чиқаришни кенгайтиришда анчагина ишлар амалга оширилмоқда. Шу йилнинг бошида давлат ва жамоа хўжаликларидан тайёрлаш ҳисобига мойжувозларда кунжут мойи ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. 2 та мойжувоз ишлаб турибди, унинг ҳар бирида сменада 400 килограммдан кунжут мойи олинмоқда.

— Ҳар 400 килограмм кунжутдан 18 килограмм мой, 20 килограммдан кунжара ишлаб чиқарилмоқда, — дейди цех мудири Каримбой Ешмуротов, — бир килограмм мой етти сўмдан, бир килограмм кунжара 40 тийиндан савдога чиқарилмоқда. Биз ҳар 40 килограмм кунжутдан 30 сўмдан соф фойда олишга эришмоқдамиз.

Июль ва август ойларида эса бир миллион шартли банка маҳсулот тайёрлайдиган сабзавот консерваси цехи қурилишини ҳам битказиб, фойдаланишга топшириш учун тезкорлик билан меҳнат қиляпмиз. Янги цех ишга туширилгач, ҳосилни қайта ишлаб чиқаришга бир варакай тўла киришади. Келажакда ана шу цехлардан олинажак соф фойда 2,5—3 ҳиссага кўпаяди.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«МЕҲР-МУРУВВАТ» ПОЕЗДИ

Жумҳурият миқёсида ўтказилаётган «Меҳр-мурувват» поезди тадбирининг қатнашчилари Тошкент вилояти шаҳарлари бўйлаб қилган сафардан қайтиб келдилар. Шундай қилиб деярли бир йил илгари бошланган узлуксиз хайрия тадбирининг учинчи босқичи ниҳоясига етказилди.

Меҳр-мурувват карвони қатнашчилари Чирчиқ ва Ангрендаги болалар уйларида бўлишди, Оҳангаронда ногиронлар интернатига ва руҳий-асаб касалликларини даволайдиган диспансерга ёрдам бердилар. Мазкур ижтимоий-тиббий муассасаларга кўп миқдорда пул ўтказилди, ногиронларнинг аравачалари, кийим-кечак, бир марта фойдаланиладиган шприцлар берилди.

(ЎзТАГ мухбири).

• Тошкент—ишбилармонлар учрашуви арафасида

«ҚУЙРУҚДА ДУРМАК»

ЯЪНИ НАВБАТ КУТИШ НИМАЛИГИНИ БИЛМАЙДИГАН ТУРКЛАР ЁКИ ТУРГУТ АЗАЛ ҲАҚИДА ИККИ ОҒИЗ СЎЗ

Тошкентдаги ишбилармонлар учрашуви олдидан Туркия ҳақида таниш-билишларим нима билар экан, деган хаёлга бориб, уларга савол бериб кўрдим. Жавобларни бир ипга тизадиган бўлсак, тахминан қуйидагича бўлади:

— Амир Темур турк подшоси Елдирим Боязидни урушда енгган.

— Турклар бир вақтлар Булғорияни босиб олган эди.

— Ота Турк даврида Туркия билан Совет Россияси ўртасидаги муносабатлар яхши бўлган.

— Турк ёзувчиси Азиз Несиннинг ҳикояларини ўқиганман.

— Нозим Ҳикматнинг шеърлари маъқул. Эсингиздами: «Агар сен ёнмасанг, агар мен ёнмасам, ғафлат пардасини ким кўтарар, ким?!».

Хуллас, жавоблар шунақа. Синчков газетхон, ҳа, энди бу шунчаки бир сўровда, тасодифий кишилар жавоб беришган, деяр. Баъзилар: «Ахир бу, чинакамига социологик тадқиқот эмас-ку, барча табақаларнинг фикрини ифодаламайди-ку», дейиши мумкин. Ҳақ гап. Лекин, шуниси ҳам аниқки, биз Туркиянинг ҳозирги иқтисодий аҳволи ҳақида дурустроқ маълумотга эга эмасмиз.

Туркия сўнгги ўн йил мобайнида шерқадам билан ривожланган экан, кимдир иш боши бўлган, кимдир раҳнамо бўлган-ку ахир. Ҳа, худди шундай! Туркиянинг ҳозирги президенти Тургут Азални мамлакатни иқтисодий таназзулдан қутқариш дастурининг муаллифи деб атайдилар. Энди бу дастур бутун жаҳонда «Турк модели» деб аталмоқда. Буни аслида «Азал модели» деб аташ ўринли бўлур эди.

Хўш, Тургут Азалнинг ўзи ким? У Истамбул университетини битирган. Кейинчалик АҚШда ўқиган. Реконструкция ва равнақ халқаро банкида тажриба орттирган. Саксонинчи йилларнинг бошида Азал Туркия бош министри этиб тайинланганида атрофига ёш, ғайрат-шижоатли ишбилармонлар ва сиёсатчиларни тўплади. Улар Ғарбда таҳсил олишган эди. Тургут Азалнинг «командаси» «рейганомика» тарафдори эди. Янги бош министрнинг дастури халқаро валюта фондининг янги ғоялари ва тавсиялари билан тўлдирилди. Ҳокимият тепасидаги бу одамларнинг мақсади битта кичкина жумлага жаъмул-жам бўлди: «Асримиз охирига келиб, Туркия саноат жиҳатидан ривожланган мамлакатлар сафида бўлиши керак».

Хўш, «иқтисодий мўъжизанинг отаси» иш бошлаган кезлар, яъни етмишинчи йилларнинг охирида Туркиянинг аҳволи қандай эди? «Миллиёт» газетаси ўша кезлар: «Турк аҳли» баққоллик дўконлари олдида «Қуйруқда дурмак», яъни «навбат кутиш»дан чарчади, деб ёзган эди. Ўша даврда мамлакатда чайқовчилик ва чет эл моллари контрабандаси авж олган, «қулоғигача» қарзга ботган юрт хорижий фирмаларнинг ишончини йўқотган эди. Лекин турклар беш йил ичида иқтисодий структурани тубдан ўзгартириб юбордилар.

Тургут Азал иқтисодиётни чоҳдан чиқариб олишнинг қандай йўлларини қўллади? Аввало, у турк лираси курсининг ўзгармаслиги тўғрисидаги қарорни бекор қилди. Чунки бу курс пул бирлигининг харид қуввати тўғрисидаги реал тасаввурни бузиб кўрсатаётган эди ҳамда валюта билан чайқов қилишга йўл очар эди. Бош министр касал иқтисодиётни оёққа турғазиш учун яна қандай «дори-дармон»ларни кашф этди? Давлатнинг марказлаштирилган йўсинда иқтисодиётни тартибга солиб туриши имкони борича камайтирилди.

Хусусий сектор ҳар жиҳатдан рағбатлантирилди. Кичик-кичик корхоналар жадаллик билан қурила бошланди. Ғарбнинг илғор технологияси билан жиҳозланганган йиғув корхоналари қад ростлади. Саноати равнақ топган давлатлар билан кооперация ва интеграция авжига чиқди. Эндиликда давлат — корхоналар ва ташкилотлар ишини йўналтириб турибди, холос. Туркиядаги энг бадавлат одам — Ҳожа Омар Сабончи айтганидек, «таъқиқлар жуда кам-у, ижозатлар жуда кўп».

Лўнда қилиб айтганда, Туркия нималарга эришди? Агар қишлоқ хўжалигини оладиган бўлсак, мамлакат ўз аҳолисини боқибгина қолмай, четга озиқ-овқат ҳам чиқармоқда. Ташқи савдода катта эътибор қозониб, актив сальдога эга бўлди. Бундан бир ярим йил муқаддам турк лираси эркин муомалада юрадиган пулга айланди. Ҳозир Туркия Яқин Шарқ мамлакатларидан (фақат бу ердангина эмас) Жанубий Корея фирмалари ва Узоқ Шарқдаги бошқа ривожланган давлатларни, бошқача атаганимизда «Йўлбарслар»ни сиқиб чиқармоқда. Туркия президентининг фикрича, унинг ватани Шарқ ва Ғарб ўртасида кўприк хизматини ўташи мумкин, чунки у минтақанинг молиявий марказига айланди.

Энди ўзимизга-ўзимиз бир савол бериб кўрайлик: Туркия қайси жозибаси билан жаҳон иқтисодий ҳамжамиятини ўзига ром этмоқда? Биринчидан, бу — регионлардаги барқарор иқтисодиётдир, иккинчидан эса — харид қурби тобора ортиб бораётган 60 миллион харидордир. Учинчидан, бу — эҳтимолки, энг муҳим ва биз учун ибратли жиҳатидир. Бу юртда малакали ишчи кадрлар етишган. Уларнинг кўпчилиги Ғарбий Европадаги гигант корхоналарда ишлаб, тажриба орттиришган эди. Бу ўринда Туркиянинг саккизинчи президенти ҳам, унинг маслакдошлари ҳам эркин бозорга меҳр қўйишганини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак.

Тургут Азал шу йил март ойида Совет Иттифоқида меҳмон бўлганида қабул маросимида сўзга чиқиб қуйидагиларни айтган эди: «Биз — Ғарб юз йилда босиб ўтган йўлни ўн йилда босиб ўтдик, биз тўплаган тажриба ва технология Совет Иттифоқи учун ибратли бўлиши мумкин. Чунки бу диққатга лойиқдир ва фойда беришга қодир». Азал ўша нутқида, қадимдан тарихий ва маданий алоқалари бўлган ҳозирги совет жумҳуриятлари билан алоқаларни мустаҳкамлашга демократик Туркия тайёрдир, деб таъкидлади.

Аммо айтганларимиздан Туркияда муаммо йўқ экан-да, деган хулоса сира-сира чиқмаслиги керак. Бор! Бор бўлганда қандоқ?! Ишсизлик камайган бўлса ҳам пул қадрсизланиб бормоқда. Жами туркларнинг 13 фоизи саводсиздир, меҳнаткашларнинг фақат 30 фоиздан сал кўпигина ижтимоий таъминотдан баҳраманд бўлмоқда. Шу ва шунга ўхшаш сабабларга кўра, Тургут Азал асос солган ҳокимият тепасидаги Ватан партиясини қаттиқ танқид қилишмоқда. Оппозициядаги партиялар, бизда Ғарбдагига нисбатан иш ҳақи кам, деб ҳукуматни койимоқдалар. Бунга жавобан президент маошни ошириш иқтисодий таназзулга олиб келади, деб уқтирмоқда ва ўз фикрида қаттиқ турибди.

Ҳозиргача олинган маълумотларга қараганда, Тошкентдаги ишбилармонлар даврасида Туркиянинг вакиллари кўп бўлади. Ҳар 10 меҳмонимизнинг бири Азалнинг ватандошлари бўлиши кутилмоқда. Тилимиз-тилимизга яқин бўлган, азалдан савдо-сотиқ ва маданий алоқалар мавжуд бўлган Туркия ишбилармонлари билан мулоқот ҳам фойдали бўлади, деб ўйлаймиз.

Абдулла АБДУҚОДИРОВ.

Навоийдаги июнь воқеалари

2.

САВОЛЛАР ВА ЖАВОБЛАР

Шундай қилиб, Навоий шаҳрида иқтисодий қийинчиликлар ижтимоий кескинликни келтириб чиқарди. Бундай аҳвол ҳозирги пайтда оддий воқеа бўлиб қолди. Шунга қарамай, июнь ойидаги икки кескин кун — ўз-ўзидан юз берган митингбозлик натижаси эмас, балки йиллар давомида тўпланиб келган муаммоларнинг пишиб етилган мевасидир. Юз берган вазият сувнинг идиш тўлгунга қадар томчилаб туришини эслатади.

Митинг нима учун шаҳардаги бошқа корхона олдида эмас, балки «Навоийазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси олдида бўлди? Юқорида айтганимиздек, можаронинг юз беришига оддий бир воқеа сабаб бўлди. Ҳақиқатда эса яқин атрофдаги хўжаликларда яшовчиларнинг «Навоийазот»га асосли эътирозлари бор эди: бу ердан чиққан заҳарли моддалар далаларни, қишлоқларни қопламоқда. Ҳар қандай сабр-бардошнинг чегараси бор. Айни шундай пайтда тасодиф тўғри келиб қолди. Юз берган воқеада ким ҳақу, ким айбдор?

«Навоийазот» қудратли корхона бўлиб, қишлоқларни хавфли зонадан четга чиқариш масаласини маҳаллий ҳокимият билан келишиб аллақачон ҳал қилиши лозим эди. Лекин бундай қилмади.

Аммо бошқа нарсани ҳам ҳисобга олмаслик мумкин эмас: бирлашмада экология жиҳатдан соф технологияни жорий этиш туфайли сўнгги йилларда зарарли моддаларнинг чиқиши бир неча баравар камайди. Лекин одамларни бу ҳақда хабардор қилиш, йирик корхонада атроф муҳитни соғломлаштириш учун қандай ишлар қилинаётганини тушунтириш ҳеч кимнинг хаёлига келмади.

Яна бир жиҳати. «Навоийазот»да юзлаб кишилар атрофдаги хўжаликлардан келиб ишлашади. Корхона учун улар малакали ишчи кучи. Қишлоқ аҳли учун эса барқарор иш ҳақи кафолатланган, бу эса кўп болали оилалар учун жуда муҳим. Иккала томон ҳам бир-биридан мамнун бўлиши керакдек туюлади.

Аммо митингларда шаҳар озиқ-овқат маҳсулотлари билан қишлоққа нисбатан анча яхши таъминланмоқда, деган эътирозлар айтилди. Навоийда қанд-шакар, сариёғ ва бошқа тақчил маҳсулотларни тақсимлашда қатъий тартиб ўрнатилган. Қишлоқда эса ундай эмас. Навоийда иш олиб бораётган комиссия ҳозир ана шундай масалаларни ҳал қилмоқда.

Ўша «Навоийазот»га қарашли автобуслар одамларни истиқомат жойларига элтиб қўймаётганлиги ҳам айтилди. Ҳолбуки, иккинчи-учинчи сменалар ҳам бўлади...

Вазият нақадар ўткир ва кескин бўлишига қарамай, 3 ва 6 июндаги воқеалар асосий эътирозларни аниқлаш билан бир қаторда энг муҳими — келишиш йўлларини топишга ёрдам берди. Яна бир мисол келтириб ўтамиз. Жумҳуриятдаги йирик паррандачилик фабрикаларидан бири Навоий шаҳри яқинида жойлашган. Фабриканинг деярли барча маҳсулоти бу ердан Тошкентга, жумҳуриятнинг бошқа шаҳарларига жўнатилади. Навоийликлар ва атрофдаги районлар аҳолисига камдан-кам нарса қолади. Аҳолини тухум билан таъминлаш учун бу ердан жумҳурият пойтахтига авторефрижераторлар жўнатилиб, Украинадан келтирилган тухумни олиб келишарди. Президент комиссияси бундай усул иқтисодий жиҳатдан фойдали эмас, деган хулосани чиқарди.

Бошқа масалада ҳам Навоий шаҳрининг омади келмади. Вилоят ташкил этилиши ва тугатилиши натижасида ҳудуднинг бир вилоятдан иккинчисига ўтиб туриши, яна янги вилоят тузиш керак, деган гаплар муайян кайфиятни вужудга келтиради. Айрим раҳбарлар ҳозир қандай бўлса шундай қолаверсин — омон бўлсак кўрамиз, деб кутиб туришибди. Бу фикрга шаҳар ва атрофдаги районлар аҳолиси қўшилармикин? Қўшилмаса керак.

Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов билан учрашувларда кадрлар сиёсатига тааллуқли кўп эътирозлар ҳам айтилди. Чамаси можарода ҳам бу энг ўткир муаммолардан бири бўлди. Бунинг сабабларини аниқлашга уриниб кўрайлик. Навоий шаҳрида бир неча йирик саноат корхонаси жойлашган. Маълумки, ишлаб чиқариш жуда мураккаб, одамлардан юксак малака, билим талаб қилинади. Навоий шаҳрига мутахассисларни эса Москва, Томск, Омск олий ўқув юртлари етказиб беради. Аммо шу йиллар ичида маҳаллий кадрларни тайёрлаш мумкин эмасмиди? Бу масала бир неча бор ўртага қўйилди. Мумкин эди — жумҳурият раҳбарининг қатъий фикри ана шундай. Фақат бу масала билан ҳеч ким дурустроқ шуғулланмаган. Маълум бўлишича, шундай одамлар бор экан. Ўзбекистон ССР Президенти Толиб Саидовни ўз вакили — «Навоийазот»нинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий муаммолар директори этиб тайинлади. У бирлашмада 18 йил ишлади, оддий ишчидан катализатор бўлими бошлиғигача кўтарилди. Техника фанлари номзоди. Фақат «Навоийазот»да эмас, бутун шаҳарда ҳурмат қозонган. Сўнгги вақтда Навоий шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари бўлиб ишлаётган эди.

Унинг таржимаи ҳоли ибратлидир. Еттинчи синфга ўтганида асфальт-бетон заводида ишлай бошлади. Оилада ўн бир фарзанд бор эди. Ишлаб топилган тийинларнинг қадрини жуда яхши билади. Мана, энди у янги лавозимга тайинланди.

— «Навоийазот» олдида рухсат этилмаган биринчи митинг юз берганда, мен дарҳол ўша ерга бордим, — дейди Т. Саидов. — Кимлардир можарони миллатлараро можаро деб кўрсатишга уринаётганлигини биламан, ҳаммаси беҳуда гаплар. Фақат калта ўйлайдиган кишиларгина бошимизга тушган барча кулфатларда бошқа миллат вакилларини айблашга қодир. Мен Германиядаги совет қўшинлари қисмларида хизмат қилганман. Битта халқни девор бир-биридан ажратиб турарди, лекин уларнинг орасидаги фарқ нақадар катта эди?! Система, эски иқтисодиёт айбдор. Одамлар эртанги кунга ишонмаётганлигининг ҳам сабаби шунда. Ана шу сабабли тўпланиб қолган аламлар юзага чиқмоқда. Бу ерда эса бундай имкониятдан фойдаланиб қолишга уринадиган одамлар ҳамиша топилади... Тўғри, камчиликлар бўлган. Лекин ҳамма нарсага пухта ўйлаб ёндашмоқ керак.

Президент топшириғига келганда эса бу осон иш эмаслигини тушунаман. «Навоийазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори В. Крупинин билан мустаҳкам алоқа ўрнатиб ишлаймиз. Янги иш жойларини барпо этиш, кимёгарлар турмушини мумкин қадар яхшилаш керак. Биз ҳозироқ ҳаракат дастурини муҳокама қилдик. Президент комиссияси аъзолари бизга яхши мадад беришмоқда. Улар ишчилар билан учрашиб, ишларнинг аҳволини батафсил ўрганишмоқда, вазиятни таҳлил қилишмоқда. Хулосаларни умумлаштириш жамоадаги вазиятни соғломлаштиришга, муаммоларни тезроқ ҳал қилишга ёрдам беради.

...Ҳозир Навоий шаҳрида осойишталик. «Навоийазот» корхоналари, шаҳардаги бошқа корхоналар тўла қувват билан ишлаяпти. Кечқурунлари ҳамиша бўлгани каби шаҳар маркази, боғлар ёшлар билан тўлади. Ҳаёт изга тушмоқда.

Июнь воқеалари сабоқлари изсиз ўтмаслиги керак. И. А. Каримов ишчилар ва колхозчилар билан учрашувларда шу фикрни тез-тез такрорлади. Воқеалардан орқада қолмаслик, уларни олдиндан кўра билиш, вужудга келган муаммоларни биргаликда куч-ғайрат сарфлаб ҳал қилиш зарур.

Л. ЛЕВИН,
ЎзТАГ махсус мухбири.
Бухоро — Навоий — Тошкент.

УЧРАШУВГА ТАЙЁРМИСИЗ?

12 июнь куни «Тошкент ишбилармонлар учрашуви» ташкилий комитетининг навбатдаги мажлиси бўлди. Мажлисни Ўзбекистон ССР Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари, ташкилий комитет раисининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов олиб борди.

Республикамизда шу қадар кенг кўламдаги йиғин биринчи бор ўтказилмоқда. Шу боисдан ҳам ишбилармонларнинг халқаро даврасига ҳар жиҳатдан пухта тайёргарлик кўриш керак. Мажлисда ишчи гуруҳларнинг ҳамкорликнинг асосий йўналишлари, тижорат фаолиятини мувофиқлаштириб туриш, молиявий таъминот, кўргазмалар ташкил этиш, моширлик фаолияти ҳамда матбуот гуруҳининг иши ва бошқа масалалар юзасидан ҳисоботлари тингланди. Хориждан келадиган ишбилармонлар иззатини ўрнига қўйиш, уларга самарали ишлаш учун барча шарт-шароитларни яратиш лозимлиги алоҳида таъкидланди.

Кўпгина вазирликлар, корхоналар ва ташкилотларнинг учрашувга яхши тайёргарлик кўраётгани айтилди. Жумладан, маҳаллий саноат корхоналари, енгил саноат уюшмаси анчагина амалий таклифлар тайёрладилар.

Учрашувни ўтказишдан кўзда тутилган асосий мақсад шартномалар тузиш ва биргаликда корхоналар бунёд этишдир. Шу юмушларга тааллуқли ҳужжатларни тез ва соз расмийлаштириш мақсадида конъюктура ахборот гуруҳлари тузилган. Улар вазирликлар, муассасалар ва ташкилотларга ҳар жиҳатдан ёрдам беришга шай бўлиб турибдилар.

Ҳозиргача жаҳондаги 46 мамлакатнинг 187 фирмаси намояндалари учрашувга келиб ҳамкорлик қилишга тайёр эканликларини билдирдилар. Уларни меҳмоннавозлик билан кутиб олиб, амалий алоқалар ўрнатиладиган кунлар тобора яқинлашмоқда.

(ЎзТАГ).

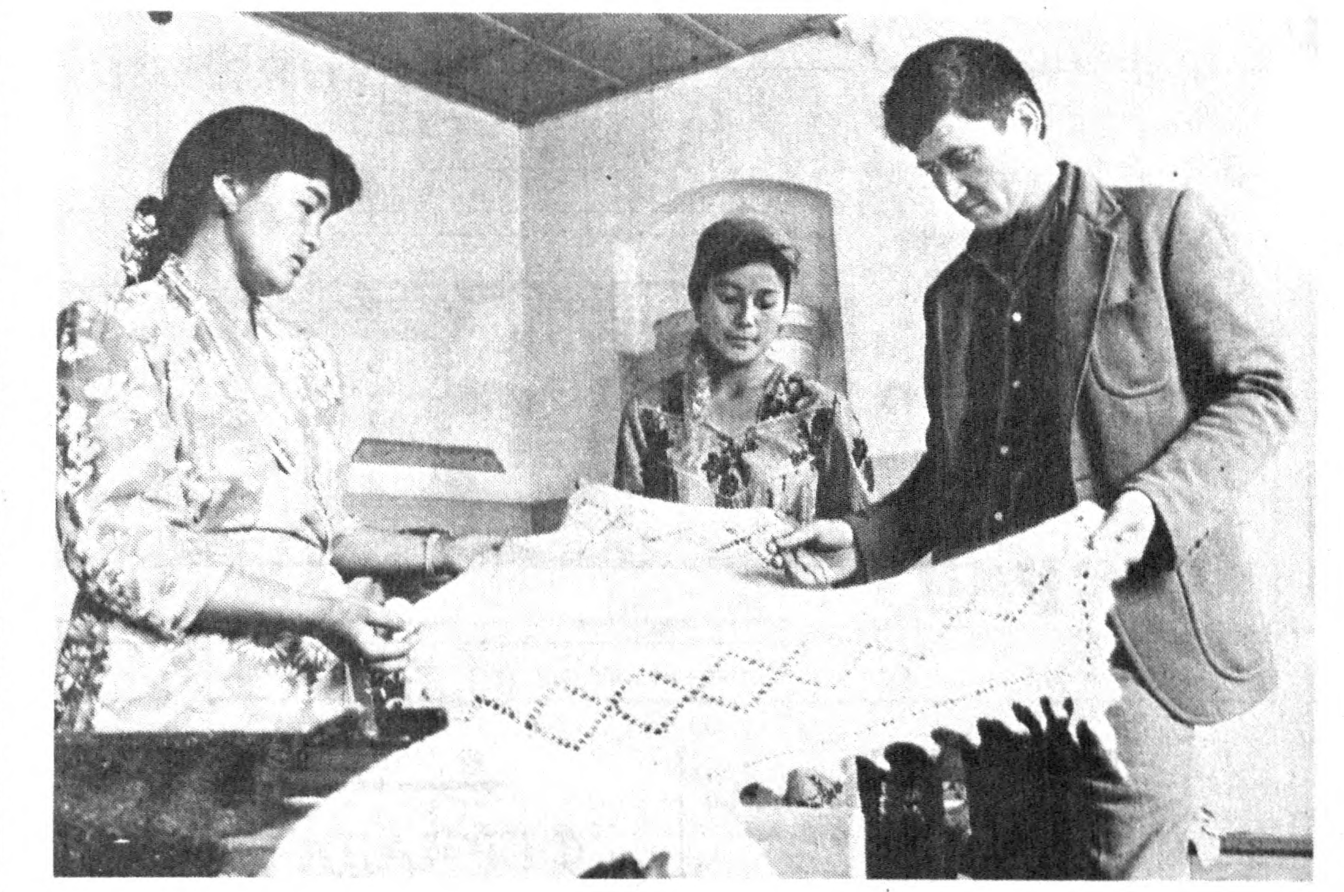

Кичик саноат корхонаси

Фарғона вилоятидаги Фрунзе районида кичик маҳаллий саноат корхонаси ишга туширилди. Бу ерда гилам, тивит рўмол ва бошқа буюмлар ишлаб чиқариляпти.

Корхонада қарийб 200 дан зиёд қишлоқ хотин-қизлари меҳнат қилишмоқда. Улар касб сирларини Иттифоқимизнинг турли шаҳарларида ўрганиб қайтишди.

Янги корхона май ойида 86 минг сўмлик маҳсулот тайёрлади. Йил давомида эса 765 минг сўмлик истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришга аҳд қилинган.

СУРАТДА: цех бошлиғи Ж. Аҳмедов тўқувчилар Х. Ҳамроева ва М. Зокироваглар билан бирга тайёр маҳсулотни кўздан кечиришяпти.

Ф. НАЗИРОВ (ЎзТАГ) олган сурат.

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

БЕПУЛ ТУШЛИК

КАТТАҚЎРҒОН ДОН МАҲСУЛОТЛАРИ КОМБИНАТИ ЖАМОАСИ ИҚТИСОДИЙ ТАДБИРКОРЛИК НАМУНАСИНИ КЎРСАТМОҚДА

Ўтган йилнинг охирида коммунист Увайдулла Зубайдуллаев корхонага директор бўлиб келди-ю, бутун жамоа диққат-эътиборини меҳнат унумдорлигини ошириш ҳамда тежамкорликка қаратди. Очиғи, маошнинг камлиги, ускуналарнинг носозлиги, кирим-чиқим ҳисоб-китобининг йўқлиги одамлар кайфиятига салбий таъсир қилаётган эди. Атрофдаги чанг-тўзон, ҳовлидаги тартибсизлик ҳам таъбни тирриқ қиларди.

Орадан беш ой ўтди. Бугунги кунда жамоада бутунлай ўзгача ҳолат. Корхона ҳовлисининг саранжом-саришталигидан дилингиз яйрайди. Тегирмон кеча-кундуз ишлайди. Лекин атрофда тўпланиб қолган чанг-ғуборни кўрмайсиз. Энг муҳими, иқтисодий кўрсаткичлар ойдан-ойга ўсиб бормоқда. Шу йилнинг биринчи кварталида режадан ташқари 1961 тонна, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 2225 тонна кўп ун ишлаб чиқарилди. Илгари бир кеча-кундуз 80 тонна маҳсулот чиқарилган бўлса, ҳозир бу кўрсаткич 130 тоннага етди. Бошқача айтганда, меҳнат унумдорлиги бир ярим баравар ортди.

— Янгича иқтисодий сиёсатнинг учта муҳим йўналиши бор — муваффақиятга эришиш учун ҳар қандай жамоада интизомни мустаҳкамлаш, пухта ҳисоб-китобни йўлга қўйиш ва ишчиларга ғамхўрлик кўрсатиш ҳам қарз, ҳам фарз, — дейди корхона директори. — Асосий эътиборни айнан ана шу тадбирларни кам-кўстсиз бажаришга қаратдик. Ҳаракатчан инженер Баҳтиёр Камолов раҳбарлигида ўз кучимиз билан ускуналарни созловдан чиқардик. Йўл-йўлакай тегирмон қувурларини такомиллаштириб, янги «Ўзбекистон» уни тайёрлашга мослаштирдик.

«Иш устасидан қўрқади», деганлари рост экан. Директорнинг сўзига қўшимча қилиб шуни айтмоқчимизки, эзгу ишларни биров келиб қилиб бергани йўқ, барчаси ўша олдинги жамоа аъзолари кучи билан амалга оширилди. Фақат уларнинг кўнглига йўл топилди, моддий рағбатлантириб борилди. Режани ошириб бажарган смена аъзоларига пул мукофотидан ташқари, муайян миқдорда омихта ем ҳам тарқатилди. Йилнинг ўтган уч ойи мобайнида ишчи-хизматчиларга 27 минг сўм маблағ мукофот тариқасида берилди.

— Корхона маъмурияти тутган йўл барчамизни қувонтирмоқда, — дейди смена мастери, Каттақўрғон шаҳар Кенгашининг депутати Холбой Бобоев. — Апрель ойида 726 тонна ун ишлаб чиқардик. Ўтган йили шу ойда сменамизнинг кўрсаткичи 470 тонна эди. Ҳар бир ишчи 360 сўмдан маош олди. Ойлик ҳам ўтган йилдагига қараганда 80 сўм кўпайди. Оқилона ишлаганимиз туфайли буғдойдан тоза ун олиш 6 фоиз кўпайди ёки 82 фоизга етди. Ана шу ҳисобдан 4 ой ичида 2500 тонна кўп ун ишлаб чиқарилди.

Ун ишлаб чиқариш цехи бошлиғи Муҳаммадали Гадоев, смена мастерлари Нурилла Холиқов, Ҳабиб Очилов, Фарҳод Аҳмедов ҳам одамлар кайфиятини кўтариш, ишчиларга бозор иқтисодиёти шароитида тузукроқ моддий мадад берилаётгани ҳақида гапириб беришди.

Ишчиларни рағбатлантириш меҳнат унумдорлиги муттасил ошиб боришига имкон беряпти. Меҳнат унумдорлигининг ошиши кўриладиган фойда салмоғига барака киритяпти. Олинаётган фойда ҳам беҳуда сарфланаётгани йўқ. Нарх-навонинг ошиши муносабати билан 1 майдан эътиборан ишчи-хизматчиларнинг барчаси бепул тушлик билан таъминланяпти. Агар ҳар киши бошига 2 сўм 50 тийиндан ҳисобласак, ойлик харажат 14 минг сўм бўлар экан. Фақат бугина эмас, имкониятларни ҳисоблаб чиққан маъмурият ишчи-хизматчилар маошини яна 25 фоизга оширишга қарор қилди.

Ҳадемай комбинатнинг ўз дўкони ишлай бошлайди. Бу ерда иссиқ нон, гуруч, чорва моллари учун омихта ем сотиб олиш мумкин. Шаҳар Кенгаши таклифига кўра, ноннинг қиммат бўлишига йўл қўймаслик учун 40 та новвой билан шартнома тузилди. Комбинат новвойларга сифатли ун етказиб бериб туради, улар эса ўз навбатида аҳолини арзон иссиқ нон билан таъминлайди. Шу тариқа олибсотарлик, чайқовчиликнинг олди олинмоқда, тандирда ёпилган ноннинг асоссиз қимматлашувига йўл қўйилмаяпти.

Ф. ТОШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Фармон ва ижро

ТАЛАБАЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

ОЛТИНСОЙ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ СТУДЕНТ-ЁШЛАРНИ ИЖТИМОИЙ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ БОРАСИДА ИБРАТЛИ ТАДБИРНИ АМАЛГА ОШИРДИ.

Бўлажак мутахассис кадрларнинг нечоғлиқ билимдон, тадбиркор бўлиб етишишлари кўп жиҳатдан бугунги кунда уларга кўрсатилаётган моддий ва маънавий ғамхўрликка ҳам боғлиқдир. Олтинсой район партия комитети хайрли иш — жумҳуриятнинг турли олий ва ўрта махсус ўқув юртларида таҳсил кўраётган ёшларни моддий ва маънавий рағбатлантириш ташаббусини бошлади. Яқинда район партия комитети вакиллари пойтахтдаги «Зарафшон» ресторанида Тошкентдаги олий ва ўрта махсус билим юртларида таҳсил олаётган ёшлар билан учрашдилар.

Бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан халқимиз турмуш шароити, айниқса, студент-ёшларнинг яшаш тарзида бир мунча иқтисодий қийинчиликлар ҳам учраб турибди. Олтинсой район партия комитети вакиллари ана шу муаммоларни ҳал этиш мақсадида бир ҳафта давомида Тошкент шаҳридаги олий ўқув билимгоҳларида таҳсил олаётган ёшлар ҳаёти билан танишдилар. СССР халқ депутати Муқаддас Кўчарова, Ўзбекистон ССР халқ депутати Нормурод Мелиқулов, хўжалик раҳбарларидан Хушвақт Жумаев, «Шакарқамиш», Бобур номли, «Олтинсой» давлат хўжаликлари, «Оқ олтин», «Ленинград» жамоа хўжалиги ва бошқа хўжалик вакилларидан иборат комиссия аъзолари студент-ёшлар билан мулоқотда бўлдилар. Улар таҳсил олаётган олий билимгоҳ ректорати ва маъмурияти вакиллари билан учрашиб, ёшларнинг билим олишлари билан қизиқдилар. Ҳар бир талабага 100—150 сўмдан моддий ёрдам ажратилди.

Кечада район партия комитетининг биринчи котиби Тошпўлат Абдураҳмонов ёшларга мурожаат этиб шундай деди:

— Сизлар бизнинг келажагимизсиз. Бугунги эгаллаётган чуқур билимингиз жамиятнинг эртанги порлоқ истиқболини белгиловчи мезондир. Шунинг учун ҳам районимиздан келиб таҳсил олаётган ёшларни ижтимоий муҳофаза қилишни район партия комитети ўз оталиғига олди. Район комсомол комитети бундан буён сизлар билан ҳамиша мустаҳкам алоқа боғлайди.

— Бу учрашув биз студентлар ҳаётида унутилмас воқеага айланиб қолади, — дейди «Шакарқамиш» давлат хўжалигидан келиб таҳсил олаётган Тошкент педиатрия олий билимгоҳи 5-курс талабаси Анорхол Сафарова. — Гап фақат моддий манфаатдорликда эмас, биз бугун келажакда жамиятга, халқимизга, қолаверса, ўз она юртимиз Олтинсойга нақадар кераклигимизни, она юрт олдида нечоғлик қарздорлигимизни яна бир карра ҳис қилдик. Биз ёшлар ана шундай инсоний қадриятларимиз, қадимдан мавжуд бўлган ёшларга ғамхўрлик қилишдек муқаддас урф-одатларимизнинг тикланаётганидан беҳад мамнунмиз.

Кеча сўнггида иштирокчилар район аҳолисининг, ота-оналарнинг мурожаатномасини эшитдилар. Мурожаатномада ота-оналар ўз фарзандларининг етук мутахассис бўлиб, юрт равнақи учун хизмат қилишларига катта ишонч билдирилади.

Сўнгра талабалар кенгаши тузишга қарор қилинди. Унинг вазифаси район билан мунтазам алоқалар ўрнатишдир. Студентларга зарур моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш борасида муаммо туғилса, район вакилларига маълум этади.

Шунингдек, кенгаш келгуси янги 1991—1992 ўқув йилидан бошлаб «Олтинсой» районининг энг аълочи талабаси стипендиясини таъсис этади.

Бу хайрли ташаббус жумҳуриятимизнинг барча вилоятларида кенг қулоч ёйсин, деймиз.

Саида ЙЎЛДОШЕВА,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

САТРЛАРДА ШУ КУН НАФАСИ

Айни кунларда муҳарририятимизнинг деҳқончилик саноати бўлимига турли мавзуда хат-хабарлар келиб турибди. Уларнинг аксариятида қишлоқ меҳнаткашларининг яратувчилик ишлари акс этган.

Мактубларнинг асосий қисмида пахтакорларимизнинг табиий офат оқибатларини мардонавор енгаётганлиги ҳақида ҳикоя қилинади. Бухоролик **Қ. Шарипов, З. Нарзуллаев, А. Жумаев, М. Адизова,** сирдарёлик **А. Бурлиев,** наманганлик **Т. Сулаймонов, Б. Маҳмудов,** сурхондарёлик **Ў. Бекмуродов, Х. Жумаев, Х. Нормуродов,** андижонлик **Ҳ. Рустамов, Х. Юсупов, М. Исмоилова,** самарқандлик **Р. Муҳаммадиева,** қашқадарёлик **Ж. Юсупов,** фарғоналик **Т. Тешабоев,** қорақалпоғистонлик **Б. Дўсчоновлар** шу мавзуда қалам тебратишган.

Бу йил жумҳуриятимиз пиллакорлари катта ғалабани қўлга киритишди. Йиллик режа ошириб бажарилди. Бу ғалабага муносиб ҳисса қўшган хўжаликлар, бригадалар, пиллакорлар ҳақида ҳикоя қилинган мактублар ҳам анчагина. **М. Раҳмонов** (Сурхондарё), **С. Бобохонова** (Тошкент), **Ҳ. Эргашев,** (Наманган), **Ш. Боқиев** (Бухоро), **С. Остонов** (Қашқадарё), **У. Ҳабибуллаев** (Фарғона) шу мавзуда ёзишган.

Чорвадорларимиз ҳаётидан ёзилган турли материаллар ҳам бор. Масалан, андижонлик **Р. Жуманиёзова, Ж. Турдиев,** фарғоналик **А. Нурматов, З. Султонов,** сирдарёлик **Қ. Хожиев,** қашқадарёлик **Х. Назаров,** наманганлик **М. Қамбаров, Б. Холдорова** ва бошқаларнинг мактуби шу мавзуда.

Лекин жойларда юз бераётган камчиликлар, ноҳақликлар ҳақида ҳам кўплаб хатлар бор. Бу муаммолар жойларнинг ўзида, маҳаллий раҳбарлар томонидан ҳал этилиши керак. Зеро жумҳуриятимиз Президенти, партия ва ҳукуматимиз меҳнаткашлар турмуш фаровонлигини ошириш, маданий-маиший аҳволини яхшилаш учун кўп иш қиляпти. Фармонлар ва қарорлар қабул қилинмоқда. Жойларда улар изчил амалга оширилмоғи зарур.

Деҳқончилик саноати: иқтисодийислоҳот—амалда

МУҚОБИЛ ЕЧИМ ОДИМЛАРИ

Тажрибадан маълумки, деҳқончилик-саноат мажмуини бошқаришнинг сифат ва самарадорлиги маҳсулот ишлаб чиқаришда ва уни қайта ишлашда керакли воситалардан оқилона фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, шунингдек, технологик жараёнларни мақсадга мувофиқ ҳолда ташкил этиш билан узвий боғлиқдир. Бу масалалар катта ҳажмдаги маълумотларни тўплаш, қайта ишлаш, керакли кўринишда, зарур ҳажмда ва оператив ҳолатда тасвирлаш ҳамда узатиш каби автоматлаштирилган ахборот технологиясини, яъни мукаммаллаштирилган ҳисоб-китоб асосида бошқаришни йўлга қўйишни тақозо қилади.

1990 йилда Дўстлик ноҳиясида бошланган ахборот хизматини ташкил этиш жумҳуриятимиз қишлоқ хўжалигини компьютерлаштириш соҳасида дастлабки қадам бўлди. Бу эса ҳаётий масалаларни ҳал қилиш учун етук кадрлар тайёрлашга, уларни керакли воситалар билан таъминлашга боғлиқ бўлди. Шунинг учун кейинги йилларда хўжаликларни компьютерлар билан таъминлаш ва шулар асосида автоматлаштирилган ахборот технологиясини яратиш бўйича катта ишлар бошлаб юборилди.

Раҳбар ва мутахассислар фаолиятида учрайдиган технологик жараёнларни компьютерлар асосида бошқариш масалалари яқин келажакда ҳал этилади.

Ҳаётга бирон-бир янгилик татбиқ қилинадиган бўлса, уни қабул қилиб олувчилар ҳар доим бу нарса бизга қандай иқтисодий самара беради, деган саволни кўндаланг қилиб қўядилар. Дўстлик ноҳияси қишлоқ хўжалигини компьютерлаштиришда ҳам шу иқтисодий самара тўғрисида бош қотириш табиий ҳол. Ваҳолонки, шахсий электрон-ҳисоблаш машиналарининг нархи жуда қиммат.

Маълумки, давлат ва жамоа хўжаликларида ақлий иш билан шуғулланувчилар унумсиз ҳисоб-китоб ишларига 60—70 фоиз куч-қувватни сарфлайдилар. Бу иш катта эътиборни талаб қилади. Шу туфайли хўжалик иқтисодчилари, бухгалтерлари тайёрлаган ахборотлар асосида маълум бир муқобил ечимни ишлаб чиқиш учун кўпинча мутахассисларнинг вақти етишмайди. Шу боисдан хўжалик кўп нарса йўқотиши мумкин.

Хўжалик иқтисодчилари ва бухгалтерлари одатда апрель-ноябрь ойларида ҳисобот ишларини, йирик режалаштиришни амалга оширадилар. Шу даврда, айниқса, ҳисобот даврида уларнинг иш вақти 12—14 соатни ташкил этади. Бундай иш тартиби инсон саломатлигига зиён етказади.

Одамларни жисмоний меҳнатдан халос этиш ва уни механизациялаштириш ҳамда бу жараённи бошқаришни компьютерлар зиммасига юклаш туфайли келадиган самарадорлик ҳам муҳимдир. Бунда одамлар ўз ишларини бошқарув пультларида бажарадилар. Айниқса, чорвачилик фермаларида, ем тайёрлаш, жониворлар саломатлигини назорат қилиб бориш, уларнинг имкониятларини ҳисобга олиш ишларини компьютерлар зиммасига юклаш туфайли бу соҳа юксак иқтисодий самара берадиган тармоққа айланган.

Ҳозир компьютерларни қўлланиш кундалик бажариладиган ҳисоб-китоб ишларига юқори малакали мутахассислар сарфлайдиган вақтни қисқартириш, ортган вақтни ҳамда эътиборни хўжалик ишларини таҳлил қилишга сарфлаш имкониятини яратмоқда. Компьютерлаштириш туфайли бевосита олинадиган ижтимоий ва иқтисодий самара уни йиллик муқобил режалар тузиш ишларида қўлланиш туфайли олинади.

Қишлоқ хўжалигини бошқаришни иқтисодий усулда олиб боришни узлуксиз такомиллаштириш мақсадида Дўстлик районида ишлаб чиқариш аввал пудрат, ижара ва ҳозирги кунда ижара-кооператив муносабатлари асосида олиб борилмоқда.

Район хўжаликларида ижара пудратини жорий қилишнинг иқтисодий самарадорлигини аниқлаш, хўжалик ва пул муаммоси фаолиятини таҳлил қилиш, маиший ва пулли хизматни ҳисобга олиш, технологик жараёнларни, ишлаб чиқарилган ҳамда сотилган маҳсулотларни ҳисобга олиб бориш, ниҳоят ишни автоматлаштирилган усулда юритиш масалалари ҳал қилинмоқда. Шу билан бирга аҳолининг кундалик эҳтиёж молларига бўлган талабини ҳисоблаш ва турмуш даражасини таҳлил қилиш масаласи ҳал қилинди. Ҳозир районда 14 та компьютер ишлаб турибди.

Юқорида келтирилган масалалар давлат хўжаликларининг шароитига мослаштирилди. Бундан ташқари «Маҳсулот етиштириш ва уни йиғиб олиш бўйича технология картаси»ни компьютерлар ёрдамида яратиш йўлга қўйилди.

Ҳисоб-китобни кўп талаб қиладиган ишлардан яна бири — хўжалик бўлинмалари учун йиллик режа тузишдир. Бу юмуш аввал қўлда бажариларди. Ҳозир у ҳам ЭҲМ зиммасига юклатилган бўлиб, тезкорлик билан рисоладагидек бажарилмоқда.

Маълумки, ҳозирги даврда яратилаётган компьютерларни қўлланиш соҳалари хилма-хилдир. Қишлоқ хўжалигидаги иқтисодий масалалар асосан таҳлил қилиш, режалаштириш, уни бошқаришда айрим ечимлар қабул қилишдан иборатдир. Ўз навбатида уни таҳлил қилиш биринчидан ўтган давр кўрсаткичларини таҳлил қилиш бўлса, иккинчидан келгусида яхши натижаларга эришиш учун режалаштирилган иқтисодий кўрсаткичларни таҳлил қилишдан иборат. Бу вазифаларни муваффақиятли амалга ошириш учун кадрлар тайёрлашни такомиллаштириш талаб этилади.

Зеро XXI асрда ишлайдиган мутахассисларни бугунги кундан бошлаб тайёрлашимиз лозим. Чунки келажак мутахассислари ва бошқарувчилари ҳозирданоқ нафақат ишлаб чиқариш ёки бозор иқтисодиёти шароитининг билимдонлари бўлибгина қолмай, балки системалаштирилган таҳлил ва замонавий ахборотлар технологиясидан усталик билан фойдаланадиган бўлишлари керак. Бу борада дастлабки қадам қўйилмоқда. Яъни 1990 йил бошида район хўжаликларидан 36 нафар ёш мутахассис деҳқончилик саноат мажмуини бошқариш жумҳурият олий мактабида ўқитилди.

Хўжаликларга компьютер сотиб олиш имкониятини бериш муҳим ишлардан биридир. Ҳозир республикамизда асосан чет элдан олиб келинаётган ҳамда мамлакатимизда яратилаётган машиналар ишлатилмоқда.

Юқорида кўрсатилган воситаларни ўрнатиш, уларни ишга тушириш ва ҳамиша сифатли ишлаб туришини таъминловчи корхоналар («Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, деҳқончилик-саноат мажмуини бошқариш жумҳурият олий мактаби, «Агроинформ» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа идоралар) шартнома асосида хўжаликларнинг буюртмаларини бажариш имкониятига эга.

Хулоса қилиб айтганда, ноҳия миқёсида бошқаришни такомиллаштиришнинг асосий воситаларидан бири компьютерлаштириш д и р. Дўстлик райони хўжаликларида маҳсулот етиштириш, уни қайта ишлаш, сотиш жараёнини ифодаловчи ахборотларни компьютерлар асосига қўйишни таъминловчи ахборот-ҳисоблаш тармоғини яратиш ишлари бошлаб юборилди.

Н. ҚАЮМОВ,
Дўстлик район партия комитетининг биринчи котиби, район кенгаши раиси.
Э. ЖИЯНОВ,
Деҳқончилик - саноат мажмуини бошқариш жумҳурият олий мактаби информатика ва ҳисоблаш техникаси кафедраси мудири, иқтисод фанлари номзоди.

ЧОРВАДОРЛАР ЗАФАРИ

Ульянов районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Партия XX съезди» совхози чорвадорлари давлатга сут топшириш ярим йиллик планини ошириб бажардилар. Қабул пунктларига режадаги 562 тонна ўрнига 605 тонна серқаймоқ сут топширилди. Хўжаликнинг Ҳазрат Худойқулов, Ёқуб Султонов мудирлик қилаётган қорамолчилик фермаларида 460 бош соғин сигир парвариш қилинмоқда.

Моллар ўз вақтида кўк беда, силос ва бошқа тўйимли озуқалар билан боқиляпти. Шунинг учун ҳар бош сигирдан кунига 12—13 килограммдан сут соғиб олинмоқда. Моҳир соғувчилар говмишлардан бу йил 1150 тоннага яқин сут соғиб олишни режалаштирганлар.

Совхозда давлатга гўшт сотиш бўйича тўққиз ойлик маррадан ҳам ўзиб кетилди. Қабул пунктларига 135 тонна гўшт етказиб берилди. Гўштга топширган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни 450 килограммга тўғри келмоқда.

Қурбон Хушвақтов мудирлик қилаётган бўрдоқичилик фермасида айни пайтда 100 бош, келгуси йил учун 300 бош новвос бўрдоқига боқилаётир.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Вилоятлардан хабарлар

Нима? Қачон? Қаерда?

Сирдарё

● ГУРУНГХОНА

ОТАХОНЛАР ИЗЗАТДА

Гулистоннинг гавжум ва обод маҳаллаларидан бирида замонавий чойхона биноси қурилди.

Чойхонада қариялар учун қатор қулайликлар яратилди. Ўзига хос гурунгхонага «Нуроний» номи берилди. Қурилиш ишларига 200 минг сўм маблағ сарфланди. Бунёдкорлик ишлари асосан ҳашар йўли билан амалга оширилди. Чойхонада бир йўла 120 кишига хизмат кўрсатиш мумкин. Бу ерда шунингдек, тўй ва бошқа маъракалар учун шароит бор. Чойхона Гулистон шаҳридаги 10 та гурунгхонадан бири ҳисобланади.

● ИҚТИСОДИЕТ

ГЎШТ КОМБИНАТИ

Сирдарё шаҳри яқинида гўшт комбинати фойдаланишга топширилди. Бу корхона вилоятда ягона ҳисобланади. Комбинат бир кеча-кундузда 10 минг тонна гўшт ишлаб чиқариш қувватига эга.

Корхонани барпо этишда 1-«Облагропромстрой» трестига қарашли 36, 38 ҳамда 42-механизациялашган кўчма колонна бунёдкорлари меҳнат қилдилар. 900 минг сўмлик объект қарийб 7 ой мобайнида қуриб битказилди. Бу борада Х. Чиннибеков, О. Керимов, Ю.Рубцов, О. Ғозиев, Ж. Худойбердиев, Р. Селяметов каби тажрибали бунёдкорлар астойдил ғайрат кўрсатишди.

● ҲОВЛИ ТУИИ

ЖАМОА ҲИММАТИ

Янгиердаги В. И. Ленин номли қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинати меҳнаткашларга 10 та замонавий коттеж — уй қуриб берди.

Корхона ишчи-хизматчилари учун мўлжалланган мазкур уйлардан иккитаси серфарзанд оилаларга бепул совға қилинди. Комбинатнинг 1-темир-бетон буюмлари заводи кранчиси Рашида Жабборова билан ишчи Юсуф Муҳиддиновлар биринчи бўлиб ана шундай туҳфага эга бўлишди.

● ТРАНСПОРТ

УЗОҚ ЯҚИН БЎЛДИ

Вилоят маркази — Гулистон шаҳри билан Оқолтин райони ҳудудида жойлашган Ворошилов номли давлат хўжалиги ўртасида автобус қатнай бошлади.

Қўриқ воҳа автотранспортчилари имкониятларини ҳисоблаб йил охиригача жаъми 8 та маршрут очишга қарор қилишган. Чунончи, Гулистон — Чимкент, Гулистон — Туркистон ва бошқа қатор манзилларга автобуслар қатновини йўлга қўйиш кўзда тутилмоқда.

● ТАДБИРКОРЛИК

ФЕРМАДА ИМТИҲОН

Сирдарё районидаги «Малик» давлат хўжалигида ўзига хос хайрли ишга қўл урилди.

Халқлар Дўстлиги орденли Тошкент қишлоқ хўжалиги илмгоҳи чорвачилик куллиётининг сиртқи бўлими битирувчилари ўз диплом ишларини қадрдон фермаларида ҳимоя қилишлари учун имконият яратилди. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда таълим олаётган сут соғувчи Ҳайитгул Рустамова, ёш мутахассислардан Саврон Чилтонов, Эгамберди Саломатов ва бошқалар ўз диплом ишларини хўжалик мисолида, илғор тажрибалар асосида ёзган эдилар. Талабалар диплом ишларини муваффақиятли ёқлашди. Илмгоҳ ректорининг қарорида ҳамда профессор Э. Карчевский бошлиқ олимлар ҳам хўжаликнинг етакчи чорвадор мутахассислари сўзида ёшларнинг изланишларига юксак баҳо берилди.

● БОЛАЛАР ДУНЕСИ

ТЕКИНГА КИНО

Вилоят марказидаги «Наврўз» кинотеатрида мактаб ўқувчилари учун бепул кинофильмлар намойиш этиш йўлга қўйилди.

Бу жумҳурият Вазирлар Маҳкамасининг шу ҳақдаги қарорини амалга ошириш йўлида қўйилган дастлабки қадамдир. Ўқувчи ёшлар ўз мураббийлари бошчилигида «Алишер Навоий» тарихий кинофильмини томоша қилишди. Вилоят кинолаштириш маҳкамаси бундай хайрли тадбир мунтазамлигини таъминлаш чораларини кўрмоқда.

● ҒАМХЎРЛИК

ФАХРИЙЛАРГА МАШИНА

Гулистон шаҳри маркази — Ленин майдонида қизиқарли тадбир ўтказилди. Бу ерда воҳанинг фахрийлари тўпланишди.

25 нафар Улуғ Ватан уруши ногиронларига «Запорожец» машиналарининг калитлари топширилди. Кўпгина уруш ва меҳнат фахрияларига эса Ҳиндистондан келтирилган қимматли совға-саломлар ҳадя этилди. Мамлакатимизда иқтисодий тангликни ўнглашга ҳаракат қилинаётган мураккаб дамларда ўзларига нисбатан кўрсатилган бундай ғамхўрлик ва эътибор учун қариялар чуқур миннатдорчилик билдирдилар.

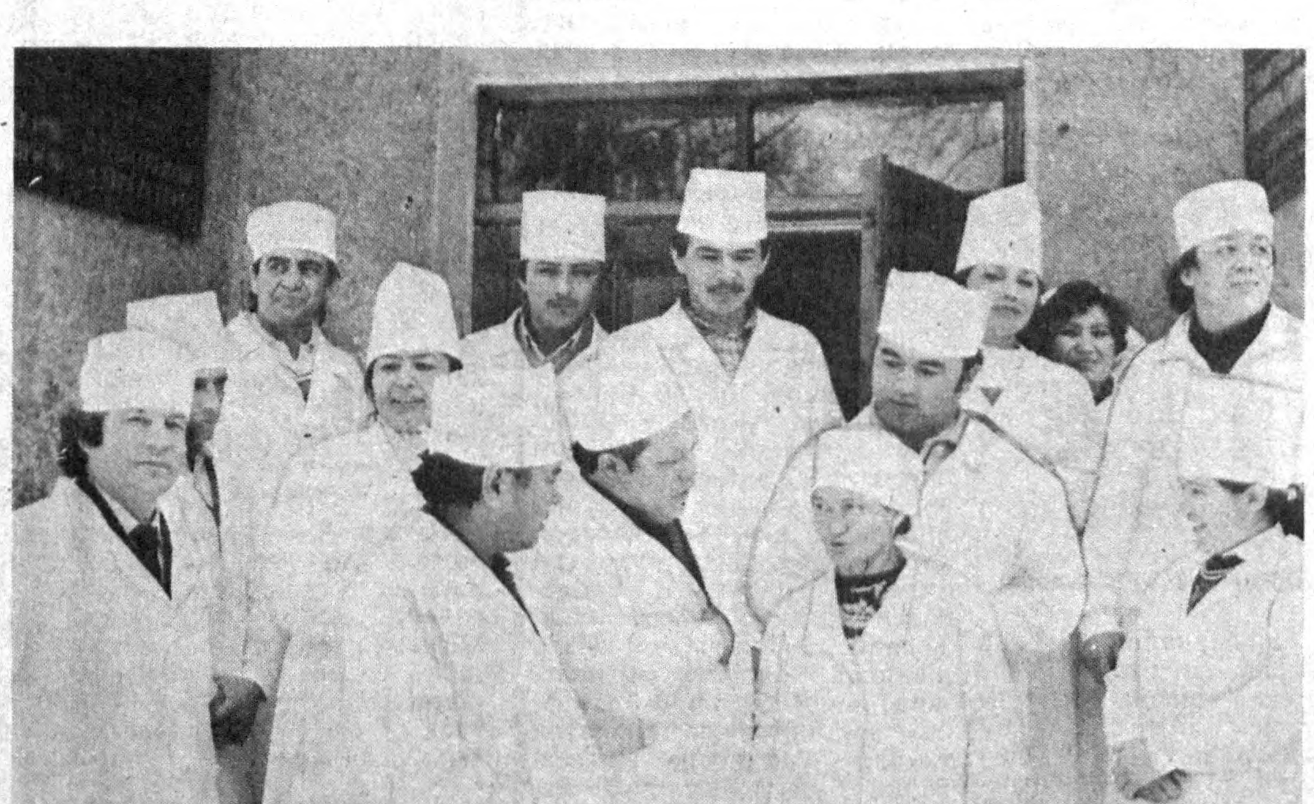

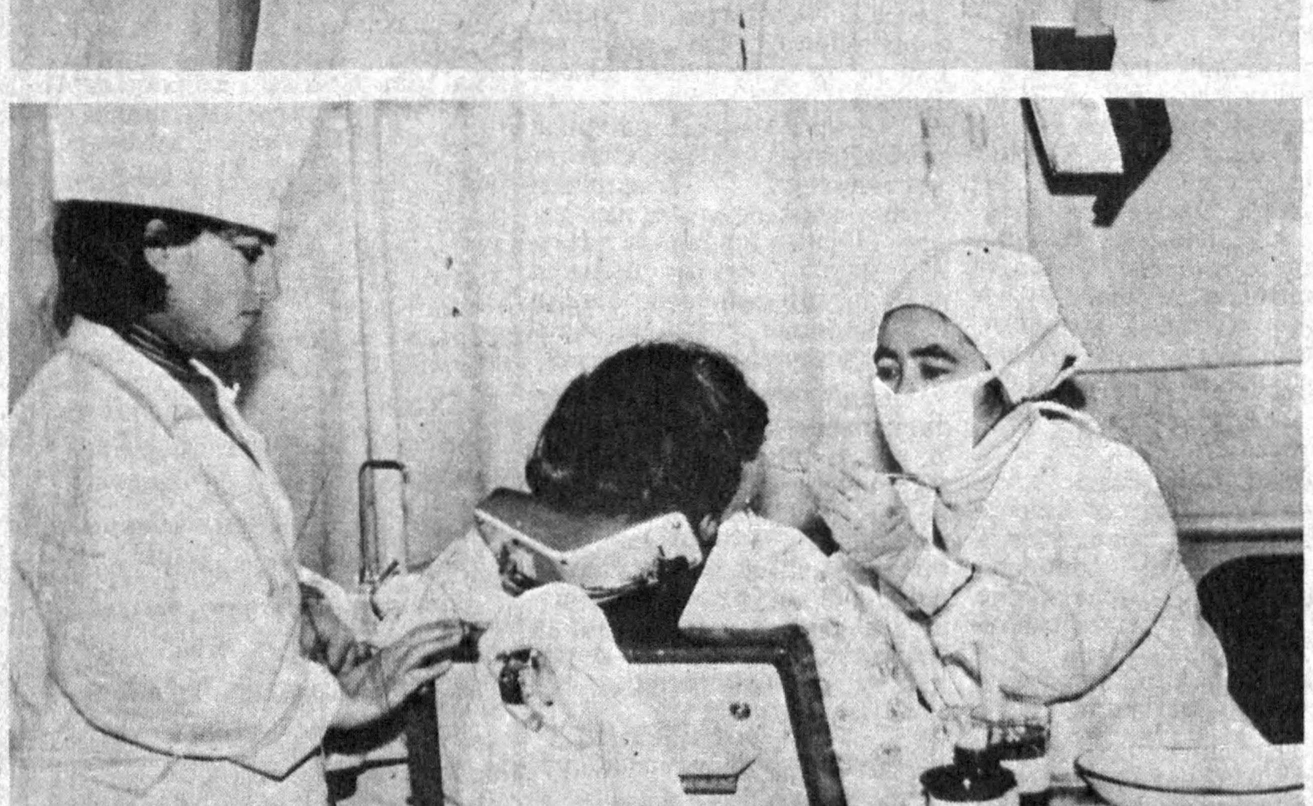

● ТАБОБАТ

ТАЪМИРЛАНГАН БИНОДА

Сирдарё шаҳри ва райони аҳолиси учун яна бир қулайлик яратилди. Фойдаланишга топширилган шифохона хизматидан кўпчилик баҳраманд бўлмоқда.

Шифо маскани учун автокорхонанинг маъмурий биноси қўл келди. Қайта таъмирланган бино шифохона учун мослаштирилди. Бу ерда ички касалликлар, тиш даволаш, жарроҳлик, ортопедия, болалар бўлимлари ишлаб турибди. Шунингдек табиий даволаш кабинети ҳам ташкил этилган.

— Шифохонамиз кунига 200 нафар беморга хизмат кўрсатиш имконига эга, — дейди бош врач Абдураим Холбоев. — 12 нафар шифокор, 20 дан ортиқ ҳамшира ишламоқда. Чунончи, даволовчи врач Жаннат Умарова, болалар шифокори Баҳри Шамсиева, жарроҳ Рафаэл Исоҳоров ҳамда шифокор Владимир Деренковлар хизматидан кўпчилик мамнун.

Қурилиш ишларини Бахт шаҳридаги 1-механизациялашган кўчма колонна бинокорлари уддаладилар.

Х. ПАРДАБОЕВА.

Сураткаш Муҳаммад Карим олган тасвирларда янги поликлиника врачлари ҳамда болалар шифокори Баҳри Шамсиевани кўриб турибсиз.

● ЯХШИДАН БОҒ

ЙИЛИГА БИР МИЛЛИОН

Бу ер район миқёсидаги аэродром ҳисобланарди. Майдон ғўза баргини тўктиришга мўлжалланган самолётларнинг қўниб учишларига мослаштирилган эди.

Энди бу майдон боғ-роғга айлантирилмоқда. «Боёвут» давлат хўжалиги меҳнаткашлари 15 гектарлик ана шу жойда мевали ва манзарали дарахтлар ўстириб, ўзига хос яшил бўстонни вужудга келтирдилар. Кўкаламзорлаштириш ишлари ниҳоясига етказилгач, бу ердан 1 миллион туп атрофида кўчат етказиш мумкин бўлади.

● ҚУЛАЙЛИК

ПОКИЗАЛИК МАСКАНИ

Гулистон районидаги Навоий номли жамоа хўжалиги меҳнаткашлари покизалик ва саломатлик учун яратилган қулайликдан беҳад хурсанд бўлишмоқда.

Боиси, хўжаликда барпо этилган ҳаммом биноси шарқона усулда бунёд этилган бўлиб, барча қулайликларга эга. Бу ерда бир йўла 60 кишига маиший хизмат кўрсатиш мўлжалланган. Бу билан район хўжаликларида барпо этилган ҳаммомлар сони 3 тага етди.

● АНЪАНА

СОВРИН ВА ИМТИЁЗ

Гулистонда вилоят мактаб ўқувчиларининг анъанавий олимпиадалари бўлиб, мингга яқин мактаб ўқувчилари иштирок этдилар.

Бу сафарги тадбирларнинг қувонарли томони шундаки, фанлар бўйича ўзаро баҳсда совринли ўринни эгаллаган ҳар бир ўқувчи Ғафур Ғулом номли Сирдарё давлат педагогика илмгоҳида имтиҳонсиз қабул қилиниш имтиёзига эга бўлди.

Ахборотлар туркумини Сирдарё вилояти бўйича мухбиримиз Абдужалил УМАРОВ тайёрлаган.

● *Миш-мишми ёки...*

БОЛАЖОН ХАЛҚМИЗ

Эшитган бўлсангиз сўнгги кунларда жумҳуриятимиз пойтахти бўйлаб оилада тўрттадан ортиқ фарзанд кўриш тақиқланганмиш, агар шундан ортиқ фарзанд кўрсангиз озиқ-овқат учун талонлардан маҳрум этилар экан, деган миш-мишлар юрибди. Шу жумладан рўзномамизга кўплаб қўнғироқлар бўлиб, наҳотки Ўзбекистонда кўп болаликка қарши кураш бошланган бўлса, деб мурожаат этишмоқда.

Бу миш-мишларнинг қанчалик ҳақиқатга яқин эканлигини аниқлаш учун жумҳурият соғлиқни сақлаш вазири ўринбосари Дилovар Насимовна Қобуловага мурожаат қилдик.

— Бизни ҳам шу савол безовта қилмоқда. Даволаш муассасаларида гўёки бешинчи фарзандни туғиш тақиқланади, деган миш-мишларни тарқатаётганлар пайдо бўлганмиш. Аниқ айтаман: туғиш ҳеч кимга тақиқланмаган. Ҳар бир оила қанча фарзанд кўришини ўзи ҳал қилади. Биз фақат оналарнинг соғлом фарзандлар туғишлари, ўзлари соғлом бўлишлари учун табобат йўл-йўриқларини кўрсатамиз, холос.

Шу ўринда жумҳуриятимизда кейинги пайтда болалар ўлими даражаси пасайганлигини айтмоқчиман. Хабарингиз бор, жумҳурият Президенти фармонига биноан оналар ва болаларни ижтимоий ҳимоя қилиш борасида ҳам анчагина имтиёзлар яратилди. Бу йил икки ёшгача бўлган болаларга бепул озиқ-овқат учун 15 миллион сўм ажратилди. Камқонлик касаллигига дучор бўлган ҳомиладор аёлларга бепул дармондорилар бериляпти. Кам таъминланган оиладаги шу касал билан оғриган ҳомиладорларга ойига 60 сўмлик бепул озиқ-овқат ҳам берилмоқда.

Тўғри, кейинги пайтда ҳомилали аёллар орасида ўлимнинг юқори даражаси сақланиб қолмоқда. Уларнинг аксарияти буйрак, жигар, камқонлик, юрак касалликлари билан нобуд бўлмоқдалар. Бундай аёлларнинг кўпчилиги эса беш-олти ва ундан ортиқ фарзанд кўрган оналардир. Шу сабабдан биз сурункасига туғиш она саломатлигига зарарли эканлигини аёлларимизга яна бир бор эслатиб ўтмоқчимиз, холос.

Айтиш мумкинки, бу миш-мишларнинг барчаси жумҳуриятдаги сиёсий муҳитни беқарорлаштиришга олиб боради. Яна бир бор эслатаман, туғиш ҳеч кимга тақиқланган эмас.

Суҳбатни Д. ҚИРҒИЗБОЕВ ёзиб олди.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

ТОШКЕНТ СИЕСАТШУНОСЛИК ВА БОШҚАРУВ ИНСТИТУТИГА ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШ МУДДАТИНИ УЗАЙТИРИШ ҲАҚИДА

(«Совет Ўзбекистони»нинг 1991 йил 1 июнь сонига қаранг)

Тошкент сиёсатшунослик ва бошқарув институти ректорати шуни маълум қиладики, бошқарув куллиётида уч йиллик кундузги ўқиш бўлимига ҳамда иқтисод ва ишлаб чиқаришни бошқариш (менежмент), халқаро иқтисодий алоқалар (маркетинг) ихтисосликлари бўйича тўрт йиллик сиртдан ўқиш бўлимига ҳужжатлар қабул қилиш муддати 1991 йил 25 июнгача узайтирилди. Июнь ойи охирида ўқишга кирадиганлар суҳбатлашишга таклиф этиладилар.

Тошкент сиёсатшунослик ва бошқарув институти ректорати айни пайтда шуни ҳам маълум қиладики, бошқарув куллиётида халқ хўжалиги тармоқларининг раҳбар ходимлари ва мутахассисларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш амалга оширилади. Улар «Ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш (менежмент)» ва «Ташқи иқтисодий фаолият (маркетинг)» курслари бўйича беш ойлик ва ўн ойлик дастур асосида билим оладилар.

Юқорида кўрсатиб ўтилган курсларга тингловчилар халқ депутатлари Кенгашлари, вазирликлар, идоралар, уюшмалар, концернлар, бирлашмалар, корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг йўлланмаси билан шартномавий асосда қабул қилинади.

Шунингдек, мана шу курсларда мустақил таълим олишни истаган шахслар ҳам қабул қилинадилар.

Ўқиш учун ҳақ тасдиқланган нархлар бўйича олинади.

Институт манзилгоҳи: 700137, Тошкент шаҳри, Луначарский узун кўчаси, 54-уй.

Маълумотлар учун телефонлар: 67-58-44, 67-67-69, 33-84-86.

ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ КЕРАКМИ?

УЛАРНИ ЎЗИНГИЗ ТАЙЕРЛАНГ!

Бизнинг қурилмаларимиз ёрдамида Сиз ташқи деворлар ва ички тўсиқлар учун қурилиш блоклари ишлаб чиқаришини осонгина ва тез фурсат ичида ташкил қилишингиз мумкин.

Тўлдирувчи сифатида аглопорит, керамзит, гилак ва бошқа арзон материаллардан фойдаланилади.

Битта қурилманинг унумдорлиги — сменасига 2,5 куб метр;

истеъмол қуввати — соатига 1 вт. дан ошмайди;

1—2 киши хизмат кўрсатади.

Қурилмалар бетонқориштиргичлар билан бирга берилиши мумкин.

Алоҳида қурилмалар, бетонқориштиргич ёки буларнинг ҳаммасини биргаликда олиш учун қуйидаги манзилга буюртма бериш лозим: Белоруссия ССР, 220114, Минск шаҳри, Староборисовский тракти, 15а-уй, 505-хона. «Шаг» кичик корхонаси. Телефон 64-65-11.

ШАРТНОМА ТУЗИЛГАНДАН КЕЙИН УСКУНАЛАР ТЎПЛАМИНИ ТАЙЕРЛАБ БЕРИШ МУҲЛАТИ — БИР ОЙ. ШОШИЛИНГ!

«БЕЛОР» РЕКЛАМА ФИРМАСИ

● *Спорт* ●

ОРТИҚЧА ХАРАЖАТЛАРГА ЎРИН БЕРМАЙ

Мухлислар Москва олимпиадасига тайёргарликнинг асосий босқичи ҳисобланган спартакиада мусобақаларининг тантанали очилиши бетакрор таассуротларга бой бўлганини ҳамон эслашади.

Бундай тантана олимпиаданинг бош репетицияси бўлгани учун ҳам жаҳон спортчиларининг Москва анжумани фақат хотирадагина эмас, китобларда, киноленталарда сақланмоқда. Дунёнинг турли шаҳарларидан келган 80 дан ортиқ мамлакат вакиллари Москва олимпиадаси деса ҳамон энтикиб қўйишлари ҳам шундан.

Эндиги давр талаби бўлакча. Биз ҳозир қайта қуриш нафаси билан яшамоқдамиз. Янгиланиш, покланиш даври ҳамма соҳада бўлгани каби спорт мусобақаларига ҳам дахлдор бўлиши табиий. Бу келаси йили ўтказиладиган олимпиада мусобақаларига тайёргарлик босқичи — СССР халқлари X спартакиадасини ташкил этиш ишларига ортиқча сарф-харажатлар қилинмаётганида кўринмоқда. Мазкур спартакиаданинг очилишига саноқли кунлар қоляпти. Зеро, мусобақа ташкилотчилари бундай маросимни босиқ ва вазминлик билан, ҳеч қандай тантана ва шовқин-суронсиз ўтказишни режалаштиришган.

Чунончи 6 июль куни Москвада бўладиган ана шу хайрли воқеадан кўпчиликнинг бехабар қолиши ҳам ҳеч гап эмас. Бу сафар спартакиада иштирокчилари бўлган жумҳуриятларнинг терма жамоаларини саф тортиб ўтишлари-ю, байроқдорларнинг шахдам қадамлар билан юришлари, қолаверса, байрамона тус бериш кўзда тутилмаган. Унинг ўрнига унчалик оммалашмаган спорт турлари бўйича баҳслар уюштирилади. Шунингдек, ана шу тадбирга «Спорт — ҳамма учун» фестивалини қўшиб юбориш ҳам мўлжалланмоқда.

Сирасини айтганда спартакиадани ташкил этиш иқтисодий жиҳатдан қийин кечаётгани кўриниб қолмоқда. Шунинг учун ҳам кўпчиликни қизиқтирган баскетбол, волейбол, қўл тўпи, мерганлик, чим хоккей каби спорт турлари, жами 10 та мусобақани спартакиада дастуридан олиб ташлашга мажбур бўлинди. Бунинг устига спортнинг кўпгина турлари бўйича жамоа ҳисоби чиқарилмай, ғолиблар ўрни белгиланмай қолиши мумкин. Спартакиада низомига мувофиқ мусобақалар мамлакатимизнинг турли шаҳарларида ўтказилади. Жумладан, 13—18 июнь кунлари Москвада бейсболь баҳслари ўтказилса, Минскда шу кезлари самбочилар ўзаро беллашадилар. Шу кунлар Ватанимиз пойтахтида сузувчилар ўзаро баҳслашмоқда.

Жумҳуриятимиз спортчилари ҳам ишончни оқлашга ҳаракат қилишмоқда. Дзюдочиларимизнинг чиқишлари чакки бўлмади. Қиличбозлар ўрта поғоналардан жой олишди. Куни кеча Минскда якунланган самбочи хотин-қизлар мусобақасида иккита бронза медали қўлга киритилди. Марина Михеева билан Тамара Парфеновалар спартакиада совриндори бўлишди. Инна Кулакова кучли олтиликдан жой олди. Олдинда эса қизғин ва муросасиз баҳслар турибди.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

Халқ депутатлари Бухоро шаҳар Совети ҳузурида меҳнат биржаси ташкил этилди. У ишсизларни ишга жойлаштириш, ҳозирча ишламаётган кишиларга нафақаларни расмийлаштириш масалалари билан шуғулланади.

* * *

Фарғона вилоятининг Бағдод район марказида икки қаватли темирйўл вокзали биноси йўловчиларни қабул қилди. Йўловчилар платформаси ҳам таъмирланди. Унинг узунлиги 650 метрга етказилди. Ўрта Осиё темир йўли фуқаро қурилиши Қўқон дистанцияси бу иншоотларни қурди.

(ЎзТАГ).

●

ВАҚТИНЧАЛИК МЕҲНАТ ЖАМОАЛАРИ, ИЛМИЙ ЛАБОРАТОРИЯЛАР ВА ЛОЙИҲАЛАШ УСТАХОНАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

БУ—СИЗ УЧУН ФОЙДАЛИ

Фақат даромад солиғини ушлаб қолиш шарти билан бажарилган иш ҳажмининг 85 фоизини тўлаган ҳолда воситачилик (излашга оид бўлмаган)

ХИЗМАТЛАРИНИ ТАВСИЯ ҚИЛАМИЗ

Мулоқот телефонлари: 68-97-80 (кечаю кундуз). **24-92-20** (соат 20 дан 23.00 гача).

Ўзбекистон Давлат Академик драма театри жамоаси Ўзбекистон ССР халқ артисти Т. Тожиевга онаси

Мушарраф ТОЖИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Телекўрсатув ва радиоэшиттириш давлат қўмитаси жамоаси ташкилий-услубият бошқармасининг катта муҳаррири П. Эргашевга қизи

Замира ЭРГАШЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, А. С. УСМОНОВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: *700000, Тошкент—ГСП, Ленинград кўчаси, 32.*

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 31-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, партия турмуши — 33-34-69, 33-38-55, 32-53-97, 32-57-19, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; совет қурилиши — 33-15-29, 32-57-20, 32-54-18; фан, маданият ва халқ таълими — 33-44-51, 32-57-21; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 33-12-56, 32-54-35, 32-55-16; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17; ахлоқ-одоб — 32-54-29; фельетонлар — 32-54-54-27; безатиш — 32-57-22.

ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана

Нашр кўрсаткичи 64583.
Буюртма № 5561.
Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди — 24.00.

№ 113. ● Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000 Тошкент ГСП. Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12